

Влада Републике
Србије

Канцеларија за људска
и мањинска права

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

**Извештај о имплементацији Оперативних закључака са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“
за период октобар 2017. – октобар 2019.године**

Оперативни закључак	Временски оквир	Одговор на институција	Линк са АП за Стратегију	Линк са АП за за ПП 23	Линк са Декларацијом у Познану	Имплементација
<u>Међусекторска питања</u> 1.Влада Републике Србије ће до краја 2018. године усвојити двогодишњи Акциони план (који покрива период од 2019. до 2020. године) за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2016-2025. године. Влада ће припремити годишње извештаје о напретку у спровођењу Стратегије за 2016, 2017. и 2018. годину, са циљем да осигура транспарентност и допринесе праћењу спровођења у релевантним годишњим Пододборима.	Децембар 2018.	МРЗБСП	/	/	Тачка 2. Тачка 4	Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања донео је 17. септембра 2018. године решење о образовању Радне групе за припрему Предлога акционог плана за примену Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у РС за период 2019-2020. Радна група, која се састојала од представника надлежних ресора, Координационог тела за праћење имплементације Стратегије, Националног савета ромске националне мањине и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, састала се укупно четири пута. Спроведен јеконсултативни процеса представницима ромске заједнице, мобилним тимовима, организацијама цивилног друштва, представницима националних мрежа (Асоцијацијом координатора/ки за ромска питања, Асоцијацијом

						педагошких асистената/киња, Асоцијацијом здравствених медијаторки, Сталном конференцијом ромских удружења грађана и Удружењем младих Рома Србије), представницима јединица локалних самоуправа, као и са имплементационим партнерима. Активна партиципација ромске заједнице обезбеђена је и кроз консултације са заједницом у Костолцу и Врањској бањи, као и са Националним саветом ромске националне мањине.. Предлог Акционог плана је прошао поступак јавне расправе у виду online консултација и у потпуности је усаглашен са одредбама Закона о планском систему Републике Србије. а његово усвајање планирано је за прву половину октобра. Извештај о имплементацији Стратегије за 2016. годину је припремљен. Извештај о спровођењу Акционог плана за примену Стратегије за 2017. годину, представљен је 26. јуна 2018. године у Народној скупштини Републике Србије, на скупу „Национална платформа о интеграцији Рома у Републици Србији”. Скупу су присуствовали сви представници ресорних институција надлежних за спровођење политика инклузије Рома, међународних организација и невладиних организација. Заштитник грађана је одређен Стратегијом за инклузију Рома и Ромкиња као један од носилаца мониторинга спровођења мера Стратегије и Акционог плана, те је у априлу 2019. године започео са мониторингом у локалним самоуправама широм Србије. Након прикупљених података, Заштитник грађана ће крајем године упутити Посебан извештај о спровођењу Стратегије и Акционог плана са препорукама.
2. Потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ће, у име Владе, координисати рад државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у	Континуира но	Координа ционо тело	/	/	Тачка 2. Тачка 3	Четврти по реду Семинар о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, у организацији Владе Републике Србије и Европске комисије, одржан је 19. октобра 2017. године у Клубу посланика у Београду.Семинару је присуствовало око 150 људи, а међу њима су били представници: Владе и Народне скупштине Републике

друштвеном, економском, културном и политичком животу, посебно у областима у којима су они најугроженији (регистрација грађана, образовање, становање, здравство, социјална заштита, запошљавање, и хоризонтална питања као што су насиље над женама, права детета итд.). Надлежности потпредседнице Владе ће обухватити и координацију спровођења Стратегије и Акционог плана, као и закључке Семинара о Ромима.						Србије, Националног савета ромске националне мањине, организација цивилног друштва, независних тела, међународних организација, имплементационих агенција и донатора. СИПРУ је подржао Координационо тело у формулисању нацрта Оперативних закључака за 2017. годину. Нацрт Оперативних закључака је послат свим учесницима Семинара на коментаре, као и свим релевантним институцијама на давање мишљења. Унапређен нацрт Оперативних закључака је преведен на енглески језик и прослеђен и Европској комисији. Извештај о спровођењу Акционог плана за примену Стратегије за 2017. годину, представљен је 26. јуна 2018. године у Народној скупштини Републике Србије, на скупу „Национална платформа о интеграцији Рома у Републици Србији”. Извештај о спровођењу Акционог плана за примену Стратегије за 2018. годину је представљен 18. септембра 2019. године.
3. Канцеларија за људска и мањинска права (КЈМП) и Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва (СИПРУ) подржаће потпредседницу Владе у годишњем праћењу спровођења Оперативних закључака, као и у припреми годишњих извештаја о спровођењу Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња и одговарајућег Акционог плана.	Јун 2019.	КЈМП, СИПРУ	/	/	Тачка 2. Тачка 3.	Припремљен је Нацрт годишњег извештаја о реализацији Оперативних закључака, који обухвата период од октобра 2017. године до октобра 2019. године. 22. новембра 2018. године Канцеларија за људска и мањинска права и СИПРУ одржали су састанак са релевантним институцијама и органима, укључујући и независна тела и Национални савет ромске националне мањине ради израде финалног годишњег извештаја о имплементацији Оперативних закључака. У израду извештаја укључено је 18 релевантних институција и органа задужених за имплементацију закључака. Канцеларија за људска и мањинска права је израдила Анализу Оперативних закључака са Семинара о социјалном укључивању Рома и Ромкиња у Републици Србији за период јун 2013- мај 2019. године.

4.Успостављена је политичка основа за одрживо побољшање положаја Рома. У наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво. Стратешки документи Владе и Европске комисије о програмирању финансијске помоћи садрже мере за побољшање положаја Рома. Институције на националном нивоу (ресорна министарства и канцеларије, Национални савет ромске националне мањине), као и локалне самоуправе на локалном нивоу, планираће буџетска средства и тематске јавне конкурсе на начин који осигурава да се финансијска средства директно расподељују, као и да су доступна и прилагођена капацитетима локалних организација цивилног друштва.	Континуира но	Координа ционо тело	/	/	Тачка 4. Тачка 6.	Основни циљ програма “Подршка Европске уније инклузији Рома-Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома” је подршка процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођењу приоритетних стратешких мера из Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године. Током извештајног периода са 10 градова и општина (Аранђеловац, Бечеј, Вршац, Дољевац, Лебане, Лозница, Младеновац, Пирот, Смедеревска Паланка и Сурдулица) потписани су Споразуми о сарадњи за добијање пакета подршке како би се помогло социјално укључивања Рома и Ромкиња на локалном нивоу кроз следеће кључне механизме:основани су Мобилни тимови за инклузију Рома;започета је израда Локалних акционих планова (ЛАП) за инклузију Рома и Ромкиња; одржано је укупно 12 регионалних обука у оквиру Програма (о људским правима и антидискриминацији, као и за припрему и управљање пројектима према ЕУ процедурама;са 11 локалних самоуправа потписани су уговори о сарадњи у циљу израде урбанистичких планова за унапређење услова становања у ромским подстандардним насељима. Потписивањем уговора о гранту, 3. септембра 2019. године, почела је реализација 36 пројеката у оквиру грант шеме програма „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“. Програм спроводи СКГО, а финансира Европска унија. Грант шема подржава пројекте који имају за циљ јачање положаја ромске популације у локалним заједницама, кроз имплементацију приоритетних националних и локалних стратешких мера у области запошљавања, борбе против дискриминације и промоције равноправности ромске популације. Вредност грант шеме је 2 милиона евра, вредност грантова од 40 до 60 хиљада евра, а трајање пројеката је од 9 до 15 месеци. У
---	--------------------------	------------------------------------	----------	----------	------------------------------	---

						оквиру Партије 1: Иницијатива за активно запошљавање ромског становништва, предвиђена средстава у износу од 1,4 милиона евра за запошљавање ромског становништва додељена су следећим локалним самоуправама: Земун, Стари град, Озаци, Бач, Врање, Нови Сад - Управа за привреду, Смедерево, Владичин Хан, Пожаревац, Ниш, Нови Пазар, Велико Градиште, Вршац, Опово, Нови Београд, Ваљево, Врњачка Бања, Апатин, Бела Паланка, Пожега, Црвени Крст - Ниш, Краљево, Звездара, Жабал. У оквиру Партије 2: Борба против дискриминације и промовисање равноправности ромског становништва, предвиђена средства у износу од 600 000 евра за пројекте који подржавају борбу против дискриминације и унапређују равноправност ромског становништва додељена су следећим локалним самоуправама: Пирот, Крагујевац, Коцељева, Прокупље, Шабац, Бор, Дољевац, Бачка Паланка, Нови Сад - Управа за социјалну и дечију заштиту, Лебане, Смедеревска Паланка, Параћин. Координационо тело у сарадњи са Саветом за регионалну сарадњу члан је Радне групе за развој регионалних стандарда за одговорно буџетирање политика инклузије Рома. Циљ је развијање стандарда буџета који ће помоћи политикама усмереним према Ромима, осетљивим и одговорним према потребама Рома да се исте правилно буџетирају и спроводе. Радна група је израдила Смернице за буџетирање одговорно према Ромима, које су усвојене као регионални стандард од стране Управне групе пројекта Интеграција Рома. Управна група је такође донела одлуку да се ове Смернице примене у пракси, тако што ће пројекат Интеграција Рома омогућити обуку релевантних службеника и пружити стручну помоћ у примени Смерница на два изабрана буџетска програма у току 2019. године. Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома
--	--	--	--	--	--	---

						и Ромкиња у Републици Србији у организацији Регионалног савета за сарадњу, учествовало је на тренингу за одговорно буџетирање према Ромима, и пружању стручне помоћи у примени Смерница на два изабрана буџетска програма у периоду од 30. до 31. маја 2019. године
5.Координационо тело за праћење спровођења Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2016-2025, као и експертска група, одржаваће редовне седнице (по потреби, а минимум 6 пута у току календарске године) у складу са важећим Пословником о раду, са циљем праћења спровођења Стратегије и Акционог плана, идентификовања и решавања проблема и благовременог пружања неопходне подршке носиоцима активности. Координационим телом ће председавати потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Координационо тело ће (према Пословнику о раду) обавештавати Владу Србије о напретку о спровођењу Стратегије и Акционог плана за социјално укључивање Рома. Рад Координационог тела и стручне групе биће транспарентан и у његовом раду укључиће Национални савет ромске националне мањине и, по потреби, друге институције, међународне и локалне организације цивилног друштва.	Континуира но	Координа ционо тело	/	/	Тачка 2. Тачка 3.	Друга седница Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године, одржана је 24. априла 2018. године. Седници су присуствовали чланови Координационог тела и стручне групе, а тачке дневног реда биле су:Представљање Оперативних закључака са IV Семинара,„Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (одржан 17. октобра 2017. године);Иницијатива за укидање квота афирмативних мера на високим школама и факултетима за припаднике ромске националне мањине;Извештај о активностима поводом решавања проблема у ромском насељу „Црвена звезда“ у Нишу. Потписан је Протокол о сарадњи, 20. марта 2018. године између Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији и Националног савета ромске националне мањине Републике Србије, којим се уређује међусобна сарадња у циљу јачања сарадње и укључености представника Националног савета ромске националне мањине у рад Координационог тела. Стране потписнице сарађиваће на активностима којима је циљ обезбеђивање делотворног спровођења политика усмерених на повећање социјалне укључености Рома и Ромкиња; промовисање рада и спровођење политика Републике Србије у циљу интеграције Рома и Ромкиња; јачање сарадње која ће резултовати заједничким деловањем на локалном нивоу у циљу адекватног спровођења Стратегије за социјално укључивање Рома

						и Ромкиња у Републици Србији и сачињавања локалних Акционих планова за реализацији Стратегије. Трећа седница Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године, одржана је 24. јануара 2019. године. Седници су присуствовали представници Генералног секретаријата Владе, надлежних министарстава, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Преговарачког тима Владе Србије за приступање ЕУ, Немачке агенције за међународну сарадњу (ГИЗ), Делегације ЕУ, Тима за људска права УН, Савета за регионалну сарадњу и Националног савета ромске националне мањине. Тачке дневног реда биле су: Активности на изради новог Акционог плана за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период од 2019. до 2020. године; Представљање пројекта: „Инклузија Рома и осталих маргинализованих група у Србији“, ГИЗ и Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године; Успостављање регионалних стандарда за одговорно буџетирање политика инклузија Рома; Израда веб-сајта Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године на ромском језику; Грант шема: „Спровођење трајних решења за становање и побољшање физичке инфраструктуре у ромским насељима“ ИПА 2013 – ИЗВЕШТАЈ; Представљање новог руководства Националног савета ромске националне мањине Републике Србије; Представљање рада Канцеларије за инклузију Рома АП Војводине. Четврта седница Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до
--	--	--	--	--	--	---

						2025. године, одржана је 06. јуна 2019. године. Седници су присуствовали представници Генералног секретаријата Владе, надлежних министарстава, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Канцеларије за људска и мањинска права, Преговарачког тима Владе Србије за приступање ЕУ, Немачке агенције за међународну сарадњу (ГИЗ), Делегације ЕУ, Тима за људска права УН, Савета за регионалну сарадњу, Националног савета ромске националне мањине, Савета Европе, Сталне конференције градова и општина. Тачке дневног реда биле су: представљање новог Акционог плана за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период од 2019. до 2020. године; извештај о активностима на пројекту: „Инклузија Рома и осталих маргинализованих група у Србији“ који спроводи ГИЗ и Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године; извештај о реализацији Програма ROMASTED: „Промовисање доброг управљања и оснаживање ромске заједнице на локалном нивоу“, који се имплементира од стране тима Савета Европе; извештај о активностима на пројекту „Спровођење трајних решења за становање и побољшање физичке инфраструктуре у ромским насељима“ – Грант шема ИПА 2013; извештај о активностима на пројекту „Побољшање социо-економских услова живота ромске популације“ - ИПА 2014; представљање потребе за одржавањем консултативног процеса са свим релевантним актерима у циљу разматрања предлога за Оперативне закључке 2019/2021; организација консултативног састанка са представницима цивилног друштва која се баве ромским питањима, асоцијацијама и мрежама у вези са информацијама на Веб-сајту Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у
--	--	--	--	--	--	--

						Републици Србији за период од 2016. до 2025. године на ромском језику
6.СИПРУ ће пружити подршку у техничком одржавању и развоју базе података за праћење мера укључивања Рома и Ромкиња на локалном нивоу, као јединствени шалтер за прикупљање и анализу података у приоритетним областима. Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња ће преузети власништво над базом података најкасније до трећег квартала 2019. године. То ће осигурати да подаци обухвате бар свих пет приоритетних области, да буду консолидовани и упоредиви са другим изворима, како би се омогућило ефикасније планирање и реализација релевантних мера. Све релевантне институције ће осигурати доступност података разврстаних по националној припадности и предузеће радње да укључе питања везана за националну припадност унутар административних података, у складу са законом којим се уређује заштита личних података и уз пуно поштовање права на само-идентификацију. Републички завод за статистику ће, у сарадњи са Координационим телом, спровести активности које ће допринети већем учешћу представника ромске мањине у свим фазама следећег пописа становништва 2021. године.	Септембар 2019.	СИПРУ Координационо тело	/	3.8.2.5.	Тачка 2.	Координисано прикупљање и обрада података из пет приоритетних области преко „једно-шалтерског“ тела, подразумева израду базе података која се финансира из ИПА 2012-ТАРИ пројекта. Захваљујући пројекту „Европска подршка за инклузију Рома“, финансираном од стране Европске уније, успостављена је база података о праћењу инклузије Рома и доступна је на сајту Републичког завода за статистику http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs/sr Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва је понудио даљу подршку за њено одржавање. Ова база података представља значајан допринос координисаном прикупљању података и анализа из 5 кључних области за примену Стратегије социјалног укључивања Рома и Ромкиња (2015 – 2025). Према расположивим подацима, до краја 2018. године 117 јединица локалне самоуправе одговорило на позив и унело податке о мерама социјалне инклузије у 2017. години на нивоу општине, што је нешто више у односу на претходне две године, од како је база у функцији. Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, у сарадњи са Канцеларијом за људска и мањинска права и Координационим телом запраћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, одржао је три регионалне обуке (20.03.2019. године у Београду, 02.04.2019. године у Новом Саду, и 09.04.2019. године у Нишу), „Основне смернице за коришћење Базе за праћење мера за инклузију Рома и Ромкиња“ за представнике градова и општина. Обукама је присуствовало 55 учесника из следећих градова и општина: Алексинац, Београд/Звездара, Београд/Младеновац, Београд/Палилула, Београд/Сурчин, Београд/Чукарица, Беочин, Врњачка Бања, Вршац, Жабаљ, Зрењанин,

						Кањижа, Кикинда, Ковин, Костолац, Коцељева, Краљево, Крушевац, Лајковац, Лебане, Лозница, Нови Сад, Пећинци, Пожаревац, Прокупље, Сечањ, Србобран, Стара Пазова, Суботица, Сомбор, Сурдулица, Бојник, Трстеник, Параћин. У току је унос података за 2018.г.. Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва радио је на техничком и садржајном унапређењу Базе, ревизији Упитника који у Базу попуњавају педагошки асистенти, а пружена је подршка и мобилним тимовима како би у општинама и градовима где су основани унели своје Оперативне планове у Базу. Такође, на основу података које су градови и општине унели у Базу за 2018. годину, израђен је и Преглед активности у области социјалне инклузије Рома и Ромкиња на локалном нивоу. У току је израда вишејезичне онлајн платформе/веб-сајта Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији, где ће на једном месту постојати база са свим релевантним подацима везаним за праћење реализације Стратегије на ромском и српском језику. На веб страници наћи ће се статистички подаци и База података о праћењу мера за инклузију Рома на локалном нивоу.
7.Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе примењује се од 1. децембра 2016. године и предвиђа начело једнаке доступности радних места (члан 19. став 3). Како би се обезбедило да међу запосленима национални састав у највећој могућој мери представља структуру становништва, Стална конференција општина и градова израдила је моделе правилника (који укључује позицију координатор за ромска питања у циљу оснаживања мреже координатора за ромска питања како је планирано и Акционим планом за 2017-2018.) који представљају помоћ градовима и општинама приликом израде интерних аката у складу	Континуирано	МДУЛС и СКГО	/	/	Тачка 1.а.	СКГО мрежа за ромска питања израдила је модел Правилника о организацији и систематизацији радних места у општинској управи, стручним службама и посебним организацијама.

са Законом о запосленима у АП и ЈЛС, који је ступио на снагу 12.03.2016. године. Општине и градови су биле у обавези да до почетка примене овог Закона 01.12.2016. године, донесу нове правилнике о унутрашњој организацији и систематизацији послова. Ови правилници требало је да се ускладе са новим законским решењима и да изврше распоређивање запослених. Управна инспекција као орган у саставу МДУЛС-а, има законску надлежност да у обављању инспекцијског надзора над применом прописа у органима ЈЛС надзире и усклађеност унутрашње организације са законом, прописом и општим актима. За успешно спровођење свих мера и активности из релевантних стратешких докумената, децентрализација је кључна, као и укључивање Националног савета ромске националне мањине као легитимног представника ромске заједнице.						
8.СИПРУ ће организовати два семинара за медије (један годишње) , уз обавезно учешће медијских оператера са националном фреквенцијом, како би се медији подстакли да преузму активнију улогу у промовисању позитивније слике о ромској заједници. Министарство културе и информисања ће увести неопходне промене у својим отвореним позивима с циљем да подржи мањи број медија на ромском језику, али на дужи период и са већим финансијским износима. Координационо тело ће покренути захтева за ангажовање више Рома и Ромкиња у јавном радио-дифузног сервису како би се побољшало информисање Рома и Ромкиња о њиховим правима и обавезама. Да би се подигла свест о положају и правима Рома и Ромкиња, као и да се супротстави предрасудама и стереотипима о Ромима, Координационо тело и локалне самоуправе ће покренути минимум две (једна годишње) медијске кампање усмерене на стручну и ширу јавност.	Јун 2019.	СИПРУ	/	/	Тачка 1.ф.	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва је у сарадњи са Повереником за заштиту равноправности спровео обуку намењену новинарима/кама о родно осетљивом извештавању и афирмативном медијском представљању осетљивих група. Циљ ове обуке је био да новинари/ке кроз анализирање примера добре и лоше праксе у извештавању женама, Ромима и Ромкињама, особама са инвалидитетом и ЛГБТИ заједници, науче да препознају дискриминаторно и стереотипно извештавање и буду оснажени да у будућности на афирмативан начин представљају припаднике и припаднице осетљивих група. Обукама је присуствовало 17 новинара/ки, представника 6 штампаних и електронских медија.

9.Кроз цео процес приступања Србије Европској унији, укључујући семинаре о Ромима и Ромкињама и активности за праћење спровођења Акционог плана за поглавље 23 - Правосуђе и основна права, Европска комисија ће наставити да пажљиво прати напоре Србије за побољшање положаја Рома и Ромкиња.	Континуира но	МЕИ МПР	/	/	Тачка 6. Тачка 7. Тачка 8. Тачка 9.	Министарство за европске интеграције у сарадњи са Министарством правде извештава Европску комисију о унапређењу положаја Рома и Ромкиња кроз редовно извештавање о имплементацији акционог плана за поглавље 23 на основу доприноса ресорних министарстава, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Канцеларије за људска и мањинска права.
10.Европска комисија и други донатори, као партнери у овом процесу, и даље ће пружати подршку на транспарентан начин, укључујући стратешку, стручну и финансијску подршку за иницијативе, мере и програме усмерене на даље унапређење положаја Рома и Ромкиња у Републици Србији. Влада Републике Србије и Министарство за европске интеграције у својству Националног ИПА координатора и координатора свеукупне развојне помоћи ће настојати да обезбеди континуитет подршке за област социјалног укључивања Рома и Ромкиња. Европска комисија ће наставити да подржава спровођење нове Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња и њеног Акционог плана.	Континуира но	МЕИ	/	/	Тачка 6. Тачка 7. Тачка 8. Тачка 9.	Министарство за европске интеграције је у процесу израде новог вишегодишњег програмског документа за период 2019-2025. година. Као резултат процеса израде биће прецизирани кључни општи и секторски циљеви, приоритети и мере које ће бити предложене за финансирање из средстава међународних развојних партнера у сектору Развој људских ресурса и друштвени развој. Израда овог Документа значајна је пре свега зато што ће омогућити веће усклађивање међународних развојних средстава са националним приоритетима и њихову већу комплементарност са приоритетима дефинисаним у оквиру јавних политика, као и јавним издвајањима из државног буџета за спровођење стратешких реформи. Министарство за европске интеграције води и координира процес припреме Документа, као и процес консултација са релевантним заинтересованим странама. Имајући у виду обухват сектора, значајан акценат током консултација је стављен на подстицање побољшања положаја различитих осетљивих група, кроз доступност квалитетних услуга у сектору, спречавање дискриминације и остваривања праведности и једнаких могућности. Усвајање Документа од стране Владе Републике Србије планирано је да буде до краја 2019. године..
11.У циљу побољшања положаја младих Рома и Ромкиња, Министарство омладине и спорта ће бити укључено као члан Координационог тела за праћење спровођења Стратегије за социјално укључивање Рома	Континуира но	Координа ционо тело	/	/	Тачка 1.а.	У име Министарства омладине и спорта, делегиран је члан Координационог тела за праћење спровођења Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, министар омладине и спорта Вања Удовичић.

и Ромкиња. (Поред тога, биће подстакнута партиципација младих у унапређењу положаја ромске заједнице кроз организовање програма плаћених радних пракси, стажирања и других облика стицања радног искуства у институцијама на националном и локалном нивоу, као што је предвиђено Акционим планом 2017-2018.)					Уз подршку Координационог тела за праћење реализације Стратегије за социјално укључивања Рома и Ромкиња, кроз програм волонтирања УН-а уз подршку УНДП-а и УНХЦР-а, обучено је 30 младих Рома и Ромкиња и реализоване су њихове волонтерске праксе у 30 јединица локалних самоуправа у Републици Србији. Министарство омладине и спорта је у периоду новембар 2018. – мај 2019. године финансирало 5 пројеката којима је обухваћено 183 младих Рома и Ромкиња. Од тога је 50 њих обучено са побољшаним компетенцијама за запошљивост, од чега је 10 запослених. У оквиру пројекта „Подстицање запошљавања младих“ који реализује Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ) и Министарство омладине и спорта у сарадњи са другим партнерима спроводе се стручне обуке намењене незапосленим младима од 18 - 35 година старости, укључујући младе који припадају теже запошљивим друштвеним групама (млади Роми, повратници, млади са нижим нивоом образовања, млади који су напустили школовање, млади са инвалидитетом итд.). Сprovedена су два типа стручних обука - обуке за тржиште рада и обуке за познатог послодавца, које су покривале различите профиле. Укупан број укључених Рома/Ромкиња у пројектима намењеним подстицању запошљавања младих у периоду новембар 2018. – фебруара 2019. године, (за претходна 2 месеца нису обрађени подаци), био је 153. Од новембра 2018. до маја 2019. запослено је троје младих Рома/Ромкиња. -Министарство омладине и спорта је 25. марта 2019. године расписало три јавна конкурса- Јавни конкурс за подршку ЈЛС у спровођењу омладинске политике на локалном нивоу са циљем развијања услуга и механизма који поспешују предузетнички дух, запошљивост и запосленост младих кроз међусекторску сарадњу и реализацију активности планираних АП за
---	--	--	--	--	---

						спровођење НСМ за период од 2018. до 2020. године (15 милиона динара); Јавни конкурс за стимулисање различитих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих са циљем унапређења запошљивости и запослености младих жена и мушкараца кроз реализацију активности планираних АП за спровођење НСМ за период од 2018. до 2020. године (70 милиона динара); Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање програма и пројеката за спровођење циљева НСМ и програма „Млади су закон” (68 милиона динара). Конкурси су били отворени до 9. априла, и пристигло је укупно 245 пријава. Министарство омладине и спорта је у августу 2019. године потписало уговоре са удружењима младих и удружењима за младе за реализацију шест пројеката одобрених на конкурсима за програме и пројекте од јавног интереса у областима омладинског сектора објављеним у марту 2019. године. Пројекција је да ће овим пројектима бити обухваћено 417 младих Рома и Ромкиња. Очекује се да ће пројекти остварити резултате у запошљавању и самозапошљавању младих, спровођењу различитих видова едукација, као и подршку у спровођењу омладинских волонтерских пројеката различитих неформалних група или удружења младих и обухватиће и популацију младих Рома и Ромкиња
12. Независним органима (Заштитнику грађана и Поверенику за заштиту равноправности) треба дати већа овлашћења да одговоре на притужбе на дискриминацију. Обезбедити да се систем за мапирање дискриминације прилагоди (за угрожене групе најкасније до краја 2018. године) тако да омогућује извештавање о вишеструкој дискриминацији, нарочито путем поспешивања видљивости вишеструке угрожености и изградити капацитете запослених у администрацији и релевантним институцијама (задужених за креирање	Децембар 2018	Заштитнику грађана и Повереник за заштиту равноправности	/	/	Тачка 1.ф.	Законом о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/09), прописано је да је дискриминација лица по основу два или више личних својстава, односно вишеструка или укрштена дискриминација, један од тешких облика дискриминације. Сходно наведеном, Повереник за заштиту равноправности извештава, између осталог, о вишеструкој дискриминацији у оквиру Редовних годишњих извештаја о стању у области заштите равноправности, које подноси Народној скупштини.

законских регулатива и праћење њихове примене) да препознају и адекватно одговоре на дискриминацију. За ову активност биће прибављено мишљење са плановима програмима обука Националне академије за јавну управу.					У Редовном годишњем извештају за 2018. годину (http://ravnopravnost.gov.rs/izvestaji/) наведено је да је у највећем броју ових притужби као један од основа вишеструке дискриминације наведено старосно доба, рођење, пол, брачни и породични статус, здравствено стање и инвалидитет. У току 2018. године примљено је 188 притужби због дискриминације по основу више личних својстава. Детаљна статистика је доступна у Редовном годишњем извештају Повереника за заштиту равноправности за 2018. годину. Заштита од дискриминације је део програма обука у организацији Националне академије за јавну управу, намењена свим државним службеницима, у циљу њиховог упознавања са одредбама Закона о забрани дискриминације, правима и обавезама које из њега проистичу, са Повереником за заштиту равноправности и његовим надлежностима, као и за развијање способности државних службеника за препознавање дискриминације и правилно реаговање у случајевима дискриминаторног поступања. Током 2018. године Повереник је спровео бројне обуке, радионице и предавања из области препознавања и реаговања на дискриминацију, којима су били обухваћени полицијски службеници, инспектори рада, представници локалних самоуправа, медија и организација цивилног друштва, а одржани су и семинари на тему грађанскоправне заштите од дискриминације за судије све четири апелације. Планираним изменама и допунама Закона о забрани дискриминације, који је прошао поступак јавне расправе, предвиђено је оснаживање институционалних капацитета Повереника за заштиту равноправности, нарочито у погледу вођења евиденције о судским одлукама као и веће могућности при покретању стратешких парница за заштиту од дискриминације.
--	--	--	--	--	--

13.Министарство културе и информисања ће формирати радну групу за дефинисање програма и предуслова за оснивање ромских културних центара како је предвиђено Акционим планом за 2017-2018.	Септембар 2019.	МКИ	/	2.8.2.2. 2.8.2.3.	/	Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња и СИПРУ тим, преузели су обавезу да ће средства за реализацију ове активности прибавити од донатора. КТСУРР је дефинисан као носилац активности, а МКИ, као учесник. Донаторима је указано на потребу за додатним средствима за реализацију ове активности.
<u>Упису матичне књиге - приступ личним документима</u> 14.Министарство за државну управу и локалну самоуправу наставиће да прати стање у области остваривања права на упис у матичну књигу рођених сагласно Закону о матичним књигама, Закону о ванпарничном поступку, укључујући и број лица која су уписана у ту евиденцију и у сарадњи са Министарством унутрашњих послова и Министарством здравља ће осигурати испуњење права на пријаву рођења деце рођене у здравственим установама чији родитељи немају лична документа, као и деце рођене ван здравствених установа.	Континуира но	МДУЛС, МЗ и МУП	/	/	Тачка 1.е.	Министарство државне управе и локалне самоуправе је успоставило електронске процедуре у вођењу матичне књиге рођених и у оквиру реализације Пројекта „Бебо добро дошла на свет“, велики број општинских, односно градских управа на чијем подручју се налазе породилишта у потпуности су прешлена рад електронског уписа чињеница и података у матичну књигу рођених у оквиру Централног система за електронско вођење матичних књига. Такође, Министарство је у завршној фази реализације пројекта које има за циљ да се у потпуности у оквиру Централног система аутоматизују и управне процедуре у вођењу матичних књига венчаних и умрлих. У оквиру Централног система обезбеђени су услови за електронско вођење уписа чињенице закључења брака и чињенице смрти лица. У 2018. години решено је 846 захтева за накнадни упис чињенице рођења у матичну књигу рођених. Остали уписи у матичну књигу рођених у наведеним годинама извршени су у законском року за пријаву те чињенице. Одређени број лица која чињеницу рођења нису могла да докажу у управном поступку, право на упис у матичну књигу рођених остварила су у складу са одредбама Закона о допунама Закона о ванпарничном поступку (утврђивање времена и места рођења). Према подацима добијеним од Министарства правде у 2018. години решен је 261 предлог за утврђивање времена и места рођења за утврђивање времена и места рођења. Као резултат активности предузетих у оквиру

						Споразума о разумевању закљученог још 2012. године између Министарства државне управе и локалне самоуправе, Високог комесаријата Уједињених нација за избеглице – Представништво у Србији и Заштитника грађана, у потпуности је превазиђен проблем остваривања права на упис у матичну књигу рођених, односно остваривања права из личност статуса. Како Република Србија континуирано прати и унапређује остваривање права у овој области, Министарство државне управе и локалне самоуправе наставља сарадњу са Високим комесаријатом Уједињених нација за избеглице – Представништво у Србији и Заштитником грађана, као и другим релевантним актерима, ради сагледавања евентуалних проблема припадника ромске националне мањине у остваривању права на упис у матичну књигу рођених, као и других права из личног статуса, са посебним освртом на новорођену децу. Од 1. јануара 2019. године почео да се примењује Закон о изменама и допунама Закона о матичним књигама, у складу са којим се матичне књиге воде у електронском облику у Регистру матичних књига. Регистар матичних књига је дефинисан као јединствена база података о личном стању грађана који се води електронским путем. Дакле, досадашњи Централни систем за електронску обраду и складиштење података и чување другог примерка матичних књига, поред своје досадашње намене – систем за складиштење података, постаје систем за вођење матичних књига у електронском облику.
15. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство унутрашњих послова ће пратити ситуацију у области остваривања права на пријаву држављанства у складу са одредбама Закона о држављанству Републике Србије. Питање пријаве пребивалишта и издавања личних докумената Министарство унутрашњих послова ће пратити, у	Континуирано	МУП	/	/	Тачка 1.е.	Од 01.05.2019. године до 06.09.2019. године по Правилнику о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центра за социјални рад, Министарство унутрашњих послова је за 201 лица, од којих већина живи у неформалним насељима решењима утврдило пребивалиште на адреси надлежних центара

складу са Акционим планом, укључујући уписивање држављанства у матичне књиге рођених.						за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа.
16.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, релевантни органи и министарства наставиће да пружају подршку удружењима чија је област деловања унапређење људских и мањинских права кроз активности упознавања ромске националне мањине са правима из области личног статуса грађана и активности пружања бесплатне правне помоћи припадницима ромске заједнице у овим поступцима.	Континуира но	КЉМП	/	3.8.2.9.	Тачка 1.е. Тачка 1.ф.	У оквиру конкурса за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији, Канцеларија за људска и мањинска права је у мају 2018. године средствима из буџета РС подржала укупно 37 организација цивилног друштвасредствима у износу од 12.677.029,35. Од укупно подржаних пројектних иницијатива пет пројектних иницијатива у вредности од 2. 505. 000, 000 имале су активности у Београду, Оџацима, Богојеву, Дeroњима, Књажевцу, Бољевцу, Сврљигу, Новој Вароши, Пријепољу и Прибоју у области личног статуса грађана. Активности су подразумевале велики број инфо сесија са грађанима у ромким насељима, медијске кампање, као и округле столове са запосленима у ЈЛС и локалним организацијама цивилног друштва у циљу умрежавања на локалу, обезбеђивања доступности и подизању квалитета услуга,ефикаснијег решавања питања у вези са личним статусом грађана ромске националности и пружања бесплатне правне помоћи. У оквиру конкурса за пројекте удружења ради унапређења положаја и статуса Рома у Републици Србији, Канцеларија за људска и мањинска права је у мају 2019. године подржала укупно 30 организација цивилног друштва средствима из буџета РС у износу од око 16 милиона динара. Од укупно подржаних пројектних иницијатива 2 иницијативе у вредности од око 1,5 милиона динара подразумевају медијске кампање, едукације и округле столове са актерима на локалу којима се унапређује системска подршка у циљу остваривања права Рома/киња.
17.Министарство правде ће осигурати системски приступ пружању бесплатне правне помоћи угроженим особама. Закон о бесплатној правној помоћи, који је планиран да буде усвојен почетком	Децембар 2018	МПР	/	3.8.2.9.	Тачка 1.ф.	Народна скупштина је усвојила Закон о бесплатној правној помоћи („Службени гласник РС“, број 87 од 13. новембра 2018.).

2018. године, треба да обезбеди широк спектар корисника бесплатне правне помоћи, као и поједностављен приступ правосуђу за угрожене групе, без увођења додатних услова, посебно у вези са остваривањем права на пријаву рођења/касну пријаву рођења у вансудским поступцима. У циљу осигурања да се право приступа правди остварује што је могуће ефикасније, неопходно је да Закон о бесплатној правној помоћи такође предвиди широк круг пружалаца бесплатне правне помоћи из сектора цивилног друштва, како би се одговорило на потребе угрожених група у Републици Србији.						Закон о бесплатној правној помоћи препознаје као кориснике следећа лица: Физичко лице које испуњава услове да буде корисник права на новчану социјалну помоћ у складу са законом којим се уређује социјална заштита, односно корисник права на дечији додаток у складу са законом којим се уређује финансијска подршка породици са децом, као и чланови његове породице. Осим ових лица бесплатну правну помоћ може изузетно користити на терет буџетских средстава и физичко лице које не испуњава горе наведене услове ако би оно због финансирања правне помоћи из сопствених прихода у конкретном случају ушло у круг лица која испуњавају услове за коришћење ових права. Такође, чланом 4. став 3. Закона, таксативно су наведене рањиве групе као ex lege корисници бесплатне правне помоћи. У вези са оперативним закључком, важно је напоменути да ова лица остварују право на бесплатну правну помоћ без доказивања финансијског стања: „Члан 4. став 3. тачка 12) лице које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак; и тачка 13) лице које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.“ Закон о БПП почиње са применом у октобру 2019. године, тренутно су у току припреме за његову успешну примену у виду организовања обука за јединице локалне самоуправе и израде неопходних подзаконских аката.
Образовање 18. Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће доставити предлоге за унапређење опис радног места, као и вредновање радних места предвиђених Каталогом, како би се унапредио платни разред за радно место педагошког асистента (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Јун 2018	МПНТР	1.2.1.4.	3.8.2.13. 3.8.2.14. 3.8.2.15.	Тачка 1.ц.	Закон о основама система образовања и васпитања је усвојен крајем септембра 2017. године и постављен правни основ за доношење подзаконског акта. Израђен је Правилник о педагошком и андрагошком асистенту којим су уређени опис посла, стручна спрема/образовање, додатна знања/испити/радно искуство педагошких асистента. Правилник је у

Каталог је у надлежности Министарства државне управе и локалне самоуправе. Назив радног места, општи опис послова, стручна спрема/образовање, додатна знања/испити/радно искуство педагошких асистента, по могућству уз познавање ромског језика, биће саставни део Каталога радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору.						процедури усвајања и усаглашавања са другим подзаконским актима (правилницима о ценусу, Каталог радних места, Уредба о финансирању). Послат је предлог ревидираног описа радног места МДУЛСУ за Каталог занимања.
19.Министарство просвете , науке и технолошког развоја ће донети подзаконски акт којим се прописују: критеријуми за одабир школа које имају потребу за педагошком асистенцијом; норма непосредног рада педагошког асистента; области рада педагошког асистента са специфичним задацима; континуирана изградња капацитета педагошких асистената и начин ангажовања педагошких асистената до краја школске 2017/2018. године. Мрежа педагошких асистената биће проширена кроз ангажовање најмање 50 додатних педагошких асистената током школске 2017/18. и 2018/19. године да би се постигао број од најмање 225 обучених и ангажованих асистената. Већи проценат педагошких асистената у образовно васпитним институцијама биће осигуран и одржан током наредних година.	Јун 218	МПНТР	1.2.1.4.	3.8.2.13. 3.8.2.14. 3.8.2.15.	Тачка 1.ц.	Ширење мреже педагошких асистената реализује се кроз ИПА II програм – секторска буџетска подршка. Са циљем ширења мреже педагошких асистената и ангажовање нових 50 асистената/киња у школској 2017/18 и 2018/19. години, расписан је позив основним школама да се пријаве за ангажовање педагошког асистента а на основу неколико критеријума (број ученика, близина подстандардних насеља, резултати на завршном испиту, број ученика који напушта школовање). Извршена је селекција нових 50 школа. Реализован је Конкурс за избор педагошких асистената. Комисија МПНТР је, од пријављених 104 кандидата, изабрала 50 кандидата за обуку за педагошке асистенте. Радна група МПНТР изабрала је 50 нових основних школа, по регионима, за ангажовање педагошких асистената. У сарадњи са Универзитетом у Крагујевцу – Центар за целоживотно учење, који има акредитовану обуку за педагошке асистенте од 36 ЕПС бодова, организована је петодневна уводна обука за 65 асистената (за 50 нових школа, као и за 15 раније ангажованих асистената који нису похађали обуку или замене). Школе су према инструкцији МПНТР изменилесистематизацију ради ангажовања педагошких асистената. Услов за заснивање радног односа је похађање уводне обуке. За осталих 6 обавезних модула обуке, од Центра за целоживотно учење, тражена је процена трошкова, како би се палнирала средства у наредном периоду. Стална конференција градова и општина ангажована је у активност укључивања нових педагошких асистената

						у мобилне тимове за инклузију Рома, тамо где недостају. У школској 2018/19. години укупно је ангажован 261 педагошки асистент у основним школама и у предшколским установама
20. Министарство просвете, науке и технолошког развоја, развиће модел за праћење ефеката мера афирмативне акције у пред-универзитетском образовању кроз увођење јединственог образовног броја (ЈОБ) за ученике до почетка школске 2018/2019. године за све ученике у образовном систему.	Септембар 2018.	МПНТР	1.2.2.1. 1.2.2.2. 1.5.1.2.	3.8.2.17. 3.8.2.24. 3.8.2.18. 3.8.2.19.	Тачка 1.ц. Тачка 2.	Упис ученика ромске националности у први разред средњих школа у школској 2017/18. години реализован је применом Правилника о упису ученика у средњу школу ("Сл.гласник РС", бр. 38/2017), у којем се члановима 75-81 уређује примена мера афирмативне акције уписа за ученике ромске националности у средње школе. Укупан број уписаних ученика ромске националности у средње школе у школској 2017/18. години је 1969 ученика. Министар је потписао нови Правилник о упису ученика у средњу школу "Службени гласник РС", број 23 од 23. марта 2018. године који садржава целокупни текст Правилника о мерилима и поступку за упис ученика – припадника ромске националне мањине у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности ("Сл.гласник РС", бр. 12/2016). МПНТР је прикупило податке о пријављеним ученицима ромске националности за коришћење афирмативне мере уписа у средњу школу за школску 2018/19. годину уписано је 2220 ученика ромске националности. У академској 2017/18. години кроз Програм афирмативне мере уписано је 154 студента ромске националности (71 М, 83 Ж). Подаци о броју ученика који су користили Програм афирмативне мере у школској 2019/20 годни биће познат до краја септембра 2019. Законом о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др. закони и 10/2019), члановима 175 и 176 уређено је успостављање јединственог информационог система просвете (ЈИСП), као и увођење јединственог образовног броја (ЈОБ) који прати његовог носиоца кроз све нивое формалног образовања и васпитања и представља кључ за

						повезивање свих података о детету, ученику и одраслом у ЛИСП-у. ЈОБ представља индивидуалну и непоновљиву ознаку која се састоји од 16 карактера и која се додељује детету, ученику и одраслом у аутоматизованом поступку преко ЛИСП-а, на захтев установе, при првом упису у установу.
21.У складу са Законом о основама система образовања и васпитања (Службени гласник број 88/2017), Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) припремиће нови Правилник о институционалном одговору у случају сумње или дискриминаторног понашања , како би се додатно дефинисали спречавање сегрегације и мере десегрегације до краја 2018. године (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Национални савет ромске мањине треба да буде консултован у процесу усвајања новог Правилника. У сарадњи са Повереником за заштиту равноправности МПНТР ће припремити и Водич за примену овог Правилника и спровешће обуку за запослена стручна лица у образовном систему. Завод за унапређење васпитања и образовања ће наставити са промовисањем разноликости и интеркултуралности, између осталог кроз укључивање тема везаних за историју и културу Рома у наставне јединице - слављење значајних датума из историје Рома - 8. април.	Децембар 2018.	МПНТР	1.3.1.1. 1.3.1.2.	3.8.2.16.	Тачка 1.ц. Тачка 1.ф.	Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности (Сл. гласник РС 65/2018), ступио је на снагу 01.09.2018. године, настао је из потребе да се операционализује Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања, усвојен фебруара 2016. Правилник је презентован просветним инспекторима, стручним сарадницима, директорима, као и организацијама цивилног друштва. Правилником су, поред интервентних активности, дефинисане и обавезе и одговорности детета, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника, запосленог, трећег лица у установи, органа и тела установе и друга питања од значаја за заштиту од дискриминације. Нови Правилник о поступању установе је препознао типичне ситуације дискриминације које су најчешће у нашим школама. Такође, омогућено је да се применом матрице за процену ризика, процени ниво дискриминаторног понашања и даље делује у складу са утврђеним. Посебно је важно нагласити да је новим Правилником дефинисана сегрегација, превентивне активности установе на спречавању сегрегације, затим интервенција и мере десегрегације и мере које се примењују за појединачно дете и ученика током процеса десегрегације. У току је израда стручног упутства којим ће се ближе дефинисати улога јединице локалне самоуправе у превенцији сегрегацији и сарадњи са МПНТР. За примену овог подзаконског акта

						обучени су просветни саветници и просветни инспектори који ће даље развијати обуке за већи број директора, наставника и стручних сарадника. Заједнички пројекат под радним називом <i>Унапређивање компетенција установа за превенцију и поступање у случајевима дискриминације</i>, чију реализацију финансира ГИЗ, у првој фази треба да одговори на актуелне потребе система образовања и васпитања, због чега смо организовали израду дводневне обуке (1 дан уживо и 1 дан он-лине) за 300 учесника, а коју ће Министарство акредитовати. У другој фази Пројекта планирамо наставак обука запослених путем израде Водича за примену Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, као и Водича за родитеље, а који ће бити постављени на интернет страници Министарства. У оквиру пројекта „Хоризонтал фацити“ ХФ – 33 - Јачање заштите националних мањина у Србији" Савета Евопре и Европске Уније израђена је брошура о могућностима образовања на језицима националних мањина у Републици Србији која је преведена на језике националних мањина, и на ромски језик, између осталих. Брошура ће бити штампана двојезично (српски и језик националне мањине). У наредном периоду пројектни тим ХФ – 33 и МПНТР припрема промотивне активности и поделу брошура родитељима. Једна од пројектних активности ове иницијативе је анализа изабраних наставних планова и програма, предметних компетенција и образовних стандарда. Припремљене су Смернице за одговарајуће представљање националних мањина у образовним садржајима. Поред општих смерница, у документу су предложене и конкретне смернице које садрже примере и упутства како да се препоруке на одговарајући начин
--	--	--	--	--	--	---

						пренесу у образовни садржај. Документ доноси и сет смерница које се односе на институције којима је у надлежности доношење, усаглашавање, спровођење, праћење и евалуација програма наставе и учења. Последњи сет предложених смерница односи се на садржаје уџбеника и могуће начине за укључивање садржаја о националним мањинама. У наредном периоду овај документ ће бити достављен националним саветима националних мањина на коментаре. Препоруке су усмерене ка институцијама које су надлежне за образовање а односе се на програме наставе и учења за основну и средњу школу, унапређивање демократске културе у школама, као и родне равноправности. Посебан сет препорука односи се на унапређивање квалитета садржаја уџбеника (визуелног и текстуалног) који треба да одражава поштовање мањинских права, као и сет препорука за унапређивање квалитета иницијалног образовања наставника који реализују наставу на неком од језика националне мањине. Резултат пројекта Савета Европе у коме је МПНТР активно учествовало је инкорпорирање Смерница, мишљења и препорука у програме наставе и учења за други разред гимназије у којима су јасно маркирани елементи демократске културе, односно садржаји којима се подржава и подстиче поштовање различитости, активна примена толеранције, заштита од дискриминације у оквирима образовног система.
22.Покривеност деце образовним системом ће се повећати од обавезног предшколског програма до високог образовања. Подршка кроз стипендирање ученика у средњем образовању проширена је тако да обухвата све ученике Роме и Ромкиње који имају просечну оцену од 2,5 до 5,0. Систем подршке ће укључивати активно учешће ромских родитеља, а подзаконски акти ће бити припремљени да регулишу питање ученичког и студентског стандарда. До јуна	Јун 2019.	МПНТР	/	/	Тачка 1.ц.	Измењен је Правилник о ученичким и студентским кредитима и стипендијама (“Сл. гласник РС”, бр. 46/10, 47/11, 56/12, 75/13 и 111/17) у делу блажих критеријума за осетљиве друштвене групе – скинут је критеријум успеха за ромске ученике, ученике без оба родитеља и ученика са инвалидитетом. Одобрен је нови ИПА пројекат у МПНТР који је намењен за стипендирање 500 ученика чији је успех од 2,0 до 5.0

2019. године ће најмање 60% ученика из угрожених група, укључујући и велики број ученика ромске националности (са најмање 40% девојчица), постићи просечне академске резултате у образовној институцији коју похађају.						За школску 2018/19. годину додељено је 547 стипендија, од којих су 60% стипендија за девојчице. Достављено је 544 потписаних уговора са родитељима ученика, који су остварили право на стипендију из буџета РС. Исплаћено је свих десет рата ученичких стипендија, закључно са јуном 2019.године, које се односе на школску 2018/2019.годину. Израђен је Конкурс за доделу ученичких стипендија за школску 2019/2020. годину и објављен као специјални број Просветног прегледа и на сајту МПНТР. Правопријаве на Конкурс имају сви ученици уписани у средње школе на територији РС, без обзира на успех. Рок за пријављивање од 2. до 30. септембра 2019.године. Почетком септембра 2019. године одржан је састанак са представницима Националног савета ромске националне мањине у вези са подршком у информисању и помоћи код попуњавања образаца за пријављивање на Конкурс.
23.Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће развити систем менторства и друге облике подршке ученицима основних и средњих школа са циљем смањења стопе осипања у основном и средњем образовању, са фокусом на образовање девојчица. Координационо тело за праћење спровођења Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња ће иницирати одлуку Владе Републике Србије да се обезбеде услови за упис без квота за све ромске ученике који су положили пријемне испите у високошколским установама које је основала Република Србија до почетка академске 2018/2019. године.	Октобар 2018.	МПНТР	1.2.2.1. 1.2.2.2. 1.5.1.2.	3.8.2.17. 3.8.2.24. 3.8.2.18. 3.8.2.19.	Тачка 1.ц.	Спроведене су следеће обуке из области социјалне инклузије спроведене од стране Групе за образовање мањина, социјалну инклузију и заштиту од насиља и дискриминације, Сектор за предшколско и основно образовање и васпитање, у периоду јануар-септембар 2019. године: 1. Обуке за унапређивање компетенција наставника основних школа за рад са слепим ученицима (7 школа); 2. Обука за планирање, спровођење и праћење мера за спречавање осипања (90 учесника); Група за образовање мањина, социјалну инклузију и заштиту од насиља и дискриминације организује обуку тренера за вођење обуке „Активности за подршку свим ученицима - диференцијација наставе" која ће се одржати 21-22. септембра у Београду (25-30 учесника).

						Наведена обука се налази на листи програма од јавног интереса која решењем одобрава министар. Ради се на изменама и допуна ЗОСОВ-а – у области унапређивања образовања ученика миграната и ученика који не познају језик наставе, као што су повратници по споразуму о реадмисији. Такође, у новом ЗОСОВ-у извршено је појашњење којим се омогућава да се смерницама ближе уреди начин прилагођавања програма наставе и учења у школама за ученике са сметњама у развоју. Због промењене структуре ученика у овим школама (све већи проценат деце са вишеструким сметњама), ове школе су пред изазовом како да обезбеде сложени систем додатне подршке уз пуно уважавање образовних, социјалних и здравствених потреба деца и ученика који их похађају, у овим школама се поред редовне наставе организују различити групне и индивидуалне активности које захтевају значајнија прилагођавања школског програма. Кроз смернице школе ће добити инструкцију на који начин се оваква прилагођавања могу урадити, уз поштовање најбољег интереса детета.
24. Министарство просвете, науке и технолошког развоја побољшаће систем прикупљања података путем информационог система „Доситеј“, заједно са системом праћења и евалуације у циљу побољшања ефикасности и квалитета образовног система, укључујући и високо образовање. У циљу максимизирања прецизности статистичких података о похађању, Министарство просвете, науке и технолошког развоја сарађује са образовним институцијама како би развило одговарајуће индикаторе у складу са националним и међународним стандардима, мотивисало даваоце података да уносе податке и да их учине доступним јавности. Министарство просвете, науке и технолошког развоја	/	МПНТР	/	/	Тачка 2. Тачка 1.ц.	MICS истраживање је и даље једини извор података о исхрани деце, раном браку, децјем раду и инвалидитету, развоју у раном детињству и једини извор дисагрегираних података о многим другим показатељима који усмеравају процесе спровођења политика социјалне инклузије у Србији. Садржи сто осамдесет осам показатеља. Да би се боље пратила равноправност и инклузија у случају етничких мањина, као што су ромска деца, паралелно са истраживањима на нивоу целе земље, могу да се спроведу и посебна MICS истраживања у ромским насељима. Просечна величина узорка за MICS истраживања које се спровode међу Ромима у региону Европе и централне Азије (ЕЦА) јесте 1.400 домаћинстава. MICS истраживање

ће истражити опције за спровођење трансверзалних истраживања (МИКС истраживања), заједно са надгледањем појединих ученика. Јединствени образовни идентификациони број (ЈОБ) би помогао у праћењу достигнућа малолетних корисника стипендија и мера афирмативне акције.						садржи седам упитника који могу да се прилагоде како би одговарали потребама земље за подацима. УНИЦЕФ-ова техничка помоћ обухвата обезбеђивање стручњака за узорковање који ће сарађивати са НЗС ради утврђивања оквира узорковања, величине узорка и приступа у узорковању. МICS6 истраживање је спремно, детаљно су испланиране све фазе истраживања. Дефинисани су индикатори за Упитник за домаћинства, Упитник за жене и Упитника за децу 5-7 година и Упитник за децу до 5 година. Реализоване су обуке за теренски рад. Иницијално је планирано да прелиминарни резултати буду доступни током 2019, а коначни 2020. године
25.Повећање предшколског обухвата ромске деце старосне доби од 3 до 5,5 година (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018. годину и у складу са претходно донетом одлуком) ће се осигурати побољшаном координацијом и сарадњом између релевантних актера (ресорно министарство, Национални савет ромске националне мањине и јединица локалне самоуправе) у пружању услуга подршке високог квалитета породицама, обезбеђивања обавезног броја бесплатних места за упис деце овога узраста и финансирање субвенција за надокнаде за предшколско образовање за породице кориснике финансијске социјалне помоћи кроз пројекат Светске банке. У оквиру пројекта подржаног средствима из кредита Светске банке, сва ресорна министарства ће до трећег квартала 2019. године издати препоруке локалним самоуправама да обезбеде субвенције деци из угрожених група, посебно ромској деци, у максималном износу прописаном законом, односно 80%.	Септембар 2019.	МПНТР	1.1.1.3.	3.8.2.20	/	Пројекат "Инклузивно предшколско образовање и васпитање" спроводи Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у складу са потписаним Споразумом о зајму између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, (Сл. гласник РС, Међународни уговори, бр. 10/2017), Поткомпонента 3.2 (1.410.000 евра): Комуникација с породицама из осетљивих друштвених група. Ова поткомпонента омогућиће доделу грантова одабраним општинама ради унапређивања координације и сарадње између релевантних актера у пружању холистичких и висококвалитетних услуга предшколског васпитања и образовања(укључујући области здравствене заштите, адекватне исхране, раног откривања промена у понашању и заостајања у развоју и стимулације раног развоја и учење) родитељима и деци узраста од рођења до 6,5 година на локалном нивоу, са фокусом на најосетљивије друштвене групе.20.09.2019. године почиње комуникациона кампања за родитеље и уговарање 20 грантова за ЈЛС које су припремиле пројектне апликације. Износ гранта ће бити усклађен на основу обима предложеног пројекта, врсте предложених активности и процењеног буџета.

						Поткомпонента 3.3 (4.000.000 евра): Субвенције које ће обезбедити бесплатно учешће у програмима ПВО за децу узраста од 3 до 5,5 година из најосетљивијих друштвених група. У оквиру средстава наведеног пројекта предвиђено је финансирање одређених трошкова Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП) у вези са бесплатним учешћем у предшколским програмима за децу из најосетљивијих друштвених група узраста од 3 до 5,5 година и то: део годишњих трошкова боравка у предшколској установи за одређене категорије деце из осетљивих друштвених група, предвиђене чланом 11. ставом 1. тач. 7. Закона о финансијској подршци породици са децом (до 1 мил. УСД годишње, за период од 4 године); средства за набавку услуга проширења постојећег управљачког информационог система МРЗБСП, укључујући израду додатних модула у циљу промовисања ефикасног управљања субвенцијама; део годишњих трошкова боравка деце у предшколској установи за одређене категорије деце из осетљивих друштвених група (за децу корисника новчане социјалне помоћи).
26. Општине ће обезбедити побољшање постојећих механизма на локалном нивоу, како би се обезбедила синхронизована и ефикасна подршка за укључивање деце из угрожених друштвених група у образовни систем. То укључује праћење кроз систем и њихово задржавање унутар система. Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће обезбедити свеобухватни упис ромске деце у основне школе, односно припремни предшколски програм (ППП) постепено за сваку школску годину за по 20 %, до школске 2020/21. године. Ово ће се спровести путем појачаног информисања ромске заједнице кроз информативне кампање на националном и локалном нивоу, у сарадњи са Националним саветом ромске	Континуирано	МПНТР	1.1.1.4. 1.1.2.2.	3.8.2.21.	Тачка 1.ц. Тачка 5.	Министарство наставља са реализацијама кампања три месеца пре уписа у школу кроз писане информације и појачан рад школа које не захтевају документацију деце за упис. У оквиру пројекта "Инклузивно предшколско образовање и васпитање" Поткомпонента 3.2 подразумева комуникацију с породицама из осетљивих друштвених група. Ова поткомпонента омогућиће доделу грантова одабраним општинама ради унапређивања координације и сарадње између релевантних актера у пружању холистичких и висококвалитетних услуга предшколског васпитања и образовања (укључујући области здравствене заштите, адекватне исхране, раног откривања промена у понашању и заостајања у развоју и стимулације раног

националне мањине и организацијама цивилног друштва: а) о важности развоја у раном детињству и похађања предшколских програма, као и о важности родитељске улоге у развоју и образовању деце; б) о пружању информација о броју служби које су доступне у локалној самоуправи у вези са развојем у раном детињству (укључујући услуге у области здравства, исхране, раног скрининга за сметње у развоју, социјалне заштите и раног учења) кроз трећу компоненту пројекта Светске банке.						развоја и учење) родитељима и деци узраста од рођења до 6,5 година на локалном нивоу, са фокусом на најосетљивије друштвене групе. Започета је комуникациона кампања и медијска промоција.
27. Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће изменити и допунити Правилник о ученичком и студентском стандарду како би се прошириле могућности деце са већим постигнућима да буду корисници стипендија и кредита. Министарство ће такође размотрити осигурање средстава за доделу стипендија за 300 средњошколаца са просечном оценом изнад 2,5 и за 40 студената који уписују другу годину студија са просеком изнад 6,00 који су положили све испите из претходне године. Размотриће и обезбеђивање стипендија за све уписане студенте (постепено за сваку академску годину по 20% до академске 2022/23. године) на основу афирмативних мера, а затим ће увести критеријуме за задржавање ових стипендија након завршетка прве године студија. Омогућиће се коришћење студентских домова за студенте уписане кроз афирмативне мере.	Континуира но	МПНТР	1.5.1.3. 1.5.1.4.	3.8.2.24.	Тачка 1.ц.	Почетком децембра 2017. године, донет је Правилник о изменама и допунама правилника о ученичким и студентским кредитима и стипендијама, који је утврдио блаже критеријуме за доделу стипендија и кредита припадницима осетљивих друштвених група. На основу Конкурса за доделу ученичких и студентских кредита и стипендија за школску 2017/18. годину, одобрено је 303 ученичке стипендије за ученике ромске националности. 10 рата ученичких стипендија, у појединачном месечном износу од 5.400,00 динара, исплаћено је ученицима, закључно са 20.06.2018.године. Средства за ове намене планирана су у буџету РС за 2018.годину. Како би се остварио задати циљ, измењен је Правилник о ученичким и студентским кредитима и стипендијама ("Сл. гласник РС", бр. 46/10, 47/11, 56/12, 75/13 и 111/17) у делу блажих критеријума за осетљиве друштвене групе – скинут је критеријум успеха за ромске ученике, ученике без оба родитеља и ученика са инвалидитетом. За школску 2018/19. годину додељено је 547 стипендија, од којих су 60% за девојчице. Израђен је Конкурс за доделу ученичких стипендија за школску 2019/2020.годину и објављен као специјални број

						Просветног прегледа и на сајту МПНТР. Право пријаве на Конкурс имају сви ученици уписани у средње школе на територији РС, без обзира на успех, Рок за пријављивање је од 2. до 30. септембра 2019.године.
28.Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће ревидирати постојеће и усвојити нове процедуре за образовање одраслих које ће допринети даљем повећању обухвата одраслих ромске националности. Како више од 60% Рома и Ромкиња који похађају наставу присуствује програмима функционалног образовања одраслих, Министарство просвете, науке и технолошког развоја ће у наредном периоду планирати увођење наставе изборног предмета Ромског језика са елементима националне културе у школама које предају овај програм. Штавише, Министарство ће пружити подршку школама за организовање активности прилагођених женама , нарочито младим мајкама (кроз бесплатан превоз до школе, рад у подстандардним насељима, омогућавањем чувања деце итд.).	Континуира но	МПНТР	1.6.1.1. 1.6.1.2. 1.6.1.3. 1.6.1.5.	3.8.2.25.	/	Донет је Годишњи план образовања одраслих за 2018.годину („Сл. гласник“, бр. 60/2018 од 3.08.2018.) и Правилника о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа за основно образовање одраслих („Сл. гласник РС”, број 65/18 Од 13 аугуста 2018). Извештај о реализација Годишњег плана образовања одраслих у 2017. години показује велики обухват у основном образовању одраслих (по моделу функционалног основног образовања одраслих). У 2018. години планирана је реализација основног образовања одраслих на територији 15 школских управа, у 64 основне школе. Планирани број полазника основног образовања одраслих у школској 2017/2018. години је 5.912. Правилником о упису ученика у средњу школу ученицима старијим од 17 година, одраслим полазницима и ученицима ромске националности омогућава се лакши упис у жељену средњу школу.Процена је да програм функционалног основног образовања одраслих похађа 40% припадника ромске заједнице. Сходно одредбама Правилника о упису у средњу школу, Глава V од члана 85- 92(„Сл. гласник РС, бр. 23/2018 од 23.марта 2018. године), а које се односе на мере и поступке за упис полазника који су завршили програм основног образовања одраслих у средњу школу под повољним условима, ради постизања пуне равноправности, прикупљени су подаци о свим полазницима ФООО у основним школама и школама за образовање одраслих који ове године завршавају 8. разред у оквиру трећег циклуса. На овај начин

						ученицима млађим и старијим од 17 година и ученицима ромске националности омогућава се лакши упис у жељену средњу школу у редовном и ванредном статусу. Када је реч о неформалном образовању одраслих од укупно 225 захтева за акредитацију Јавно признатих организатора обука (ЈПОО), у овом извештајном периоду за 55 организатора је процедура завршена и добили су решење министра за акредитацију у трајању од 5 година. Израђен је Правилник о педагошком и андрагошком асистенту који је у процедури усвајања и усаглашавања са другим подзаконским актима. Овим подзаконским актом ће бити ближе дефинисан опис посла андрагошког асистента. Обезбеђена је подршка раду тимова КВиС у стручним школама које нуде дуално образовање, како би надоградили своје вештине за подршку ромским ученицима у превенцији напуштања школовања и олакшавању њиховог преласка из школе у свет рада. Пружена је и подршка унапређивању постојећих и развоју нових програма КВиС за незапослене младе ван система образовања, као и младе из осетљивих група.
29. Министарство просвете, науке и технолошког развоја радиће на унапређењу прописа и процедура које регулишу реализацију функционалног елементарног програма образовања одраслих (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.), са јасно дефинисаним надлежностима. Обуке за тржиште рада ће бити спроведене у сарадњи са Националном службом за запошљавање и са ЗУОВ (јавно признатим носиоцем акредитованих програма стручног усавршавања), под повољнијим условима за ромске кандидате, усредсређујући се на већу покривеност Ромкиња (око 40%).	/	МПНТР	1.6.1.1. 1.6.1.2. 1.6.1.3. 1.6.1.5.	3.8.2.25.	/	Примењена су два већ донета подзаконска акта за образовање одраслих: Донет је Годишњи план образовања одраслих за 2018. годину („Сл. гласник“, бр. 60/2018 од 3.08.2018.) и Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа за основно образовање одраслих („Сл. гласник РС“, број 65/18 од 13. августа 2018). Планирани број полазника основног образовања одраслих у школској 2017/2018. години је 5.912. Правилником о упису ученика у средњу школу ученицима старијим од 17 година, одраслим полазницима и ученицима ромске националности омогућава се лакши упис у жељену средњу школу.

						Када је реч о неформалном образовању одраслих од укупно 225 захтева за акредитацију Јавно признатих организатора обука (ЈПОО), у овом извештајном периоду за 55 организатора је процедура завршена и добили су решење министра за акредитацију у трајању од 5 година.
30.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције, наставиће да унапређује постојећи модел за реинтеграцију деце враћене у складу са Споразумом о реадмисији и деце која пролазе процес унутрашњих миграција, путем додатних облика подршке, као што је учење српског језика као не-матерњег језика и подршка за учење током летњег распуста. У редовној настави примењују се општи стандарди постигнућа за наставни предмет Српски као нематерњи језик који наставници могу применити као додатну подршку ученицима враћеним по Споразуму о реадмисији.	Континуира но	МПНТР	/	/	/	Током школске 2018/19. године евидентирано је укупно 137 ученика (65 девојчица и 72 дечака) који су са породицама враћени по Споразуму о реадмисији из западноевропских земаља.Укључени су у 37 основних школа у следећим школским управама: Београд, Крагујевац, Чачак, Нови Сад, Лесковац, Ваљево, Сомбор, Зајечар, Крушевац, Ниш, Зрењанин и Пожаревац. Највећа концентрација повратника забележена је у школским управама Београд, Ниш и Лесковац. МПНТР је по поједностављеној процедури током школске 2018/19. године реализовало 28 захтева за изједначавање сведочанстава односно захтева за нострификацију диплома, што је у многоме олакшало похађање наставе. Додатна мера подршке која је пружена током школске 2018/19. године су бесплатни уџбеници који су додељени за 114 ученика из ове друштвене групе.
31.Рад Одељења за ромски језик на Филолошком факултету Универзитета у Београду додатно ће се ојачати кроз сарадњу са Националним саветом ромске националне мањине у циљу едукације наставника за рад у образовним и научноистраживачким активностима у вези са ромским језиком и културом (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Ово такође подразумева усклађивање спровођења наставних планова и програма и надлежности за примену изборног предмета ромског језика са елементима националне културе на територији Републике Србије. Осим тога, укључује и унапређење стандарда квалитета за уџбенике како би се уклонио дискриминаторни садржај из уџбеника на	Континуира но	МПНТР	1.4.1.2. 1.4.1.3.	3.8.1.13. 3.8.2.27. 3.8.2.28.	/	Бележи се континуирани раст ученика који похађају изборни предмет <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> . У школској 2017-18. години реализовао се у 79 ЈЛС у 77 основних школа, а похађало га 2 709 ученика. У школској 2018/19. години овај изборни предмет похађа 2459 ученика у 75 основних школа. Прелиминарни подаци о похађању изборног предмета/програма <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> у школској 2019/20. години говоре да је број пријављених ученика 2261 ученика у 63 основне школе. МПНТР улаже додатне напоре да информише родитеље/законске заступнике, као и да у ову активност укључи Национални савет ромске

свим нивоима образовања које одобрава Завод за унапређење образовања и васпитања.						националне мањине. Имајући у виду да је школска година на почетку, очекује се већи број ученика који ће похађати овај изборни програм За изборни предмет <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> одштампане су и налазе се у Допуни каталога уџбеника („Службени гласник РС–Просветни гласник”, бр.9/16) за основну школу, а који ће се користити од школске 2018/2019. године, следећи уџбеници на ромском језику: <i>Читанка за четврти разред основне школе на ромском језику; Читанка за трећи разред основне школе на ромском језику; Буквар за 2. разред основне школе на ромском језику; Сликавница за 1. разред основне школе.</i> Са циљем унапређивања образовања ромске националне мањине и изборног предмета <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> МПНТР је у сарадњи са Високом струковном школом за васпитаче “Михајло Палов” договорило да се свршеним студентима који су студирали на ромском језику изда уверење о познавању ромског језика у складу са наставним планом и програмом по коме су студенти студирали и дипломирали. То значи да ће дипломирани студенти моћи да предају и изборни предмет <i>Ромски језик са елементима националне културе</i>.
<u>Запошљавање</u> 32. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у сарадњи са Националном службом за запошљавање и другим релевантним институцијама, активно ће пратити, примењивати, побољшавати и промовисати политике и мере усмерене на повећање запошљивости и запошљавања Рома и Ромкиња (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Конкретне акције ће обухватити спровођење	Континуирано	МРЗБСП	3.3.1.1. 3.3.1.2.	3.8.2.30. 3.8.2.31. 3.8.2.32. 3.8.2.34.	Тачка 1.а.	Према подацима НСЗ (стање на дан 31. август 2019. године), на евиденцији незапослених лица налазило се 25.611 незапослених лица (12.646 жена), који су се изјаснили као припадници ромске националне мањине, што представља смањење за 1.344 лица (435 жена) у односу на претходни извештајни период (30. април 2019. године). Посматрано према образовној структури у укупној регистрованој незапослености Рома и Ромкиња, стручна лица учествују са 10,4%, односно нестручна са 89,6%,

наменских отворених позива за доделу субвенција за samozapošljavanje Ромима, у складу са расположивим буџетом за активне мере за тржиште рада и циљаним програмима који повезују образовање (стручно и академско) са конкретним могућностима запошљавања. Национална служба за запошљавање је 14.02.2018. године расписала Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенција за samozapošljavanje у 2018. години. Такође, Роми имају статус теже запошљивих лица у Националном акционом плану запошљавања за 2018.годину. Могуће додатне мере укључују : а) успостављање подгрупе у оквиру Радне групе за израду Националног акционог плана за запошљавање у циљу унапређења постојећих и стварања нових афирмативних активних мера за тржиште рада намењених Ромима, ослањајући се на Смернице за развој, спровођење и надзор програма/мера спроведених у оквиру ЈАПЗ - Активни програми за тржиште рада и мере за теже запошљива лица. б) ревизију постојећих мера, тако да укључују могућност привременог обустављања социјалних права током трајања ангажовања под активним мерама за тржиште рада, као и ревизију програма јавних радова у складу са потребама заједнице, и омогућити дужи ангажман у оквиру тог програма. Расположена средства за мере активне политике запошљавања, па тако и јавне радове, условљавају трајање мере као и висину трошкова. У 2018. години је планирано да јавни радови трају максимално четири месеца, а лица се ангажују кроз уговор о обављању привремено-повремених послова. ц) Оценити могућност за покретање оснивања специјализоване Агенције за запошљавање Рома и						што је знатно неповољније у односу на карактеристике укупне регистроване незапослености. Посматрано према нивоу квалификација, најзаступљенија су лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација (89,6%), док је најмањи број незапослених са V нивоом. У периоду јануар-август 2019. године регистровано је 3.549 случајева запошљавања Рома и Ромкиња са евиденције НСЗ. Очекивано, с обзиром на образовне карактеристике регистроване незапослености Рома и Ромкиња, највећи број запослених су лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација (удео од 61,26%), млади до 30 година старости учествују у укупном запошљавању Рома и Ромкиња са евиденције НСЗ са 36,91%, а дугорочно незапослени Роми и Ромкиње са 31,47%. Посматрано према <i>старосној структури</i>, категорији младих припада 28,8% (7.384 Рома, од којих је 3.666 Ромкиња) незапослених Рома/Ромкиња, док је учешће старијих лица од 50 година 21,55 % (5.519 Рома, од којих је 2.501 Ромкиња), што је повољније у односу на старосну структуру укупне регистроване незапослености. Посматрано према <i>трајању незапослености</i>, 68,19%% незапослених Рома/Ромкиња има статус дугорочно незапослених лица, односно тражи посао дуже од 12 месеци. У периоду јануар-август 2019. године, у мере активне политике запошљавања укључено је 3.288 незапослених Рома (1.491 Ромкиња). Мерама активног тражења посла обухваћено је 2.759 Рома и Ромкиња, додатним образовањем и обуком 47 лица, програмима запошљавања и подршке ОСИ 289 лица, док је у јавне радове укључено 193 незапослених лица ромске националности. У периоду јануар - август 2019. године регистровано је 3.549 случајева запошљавања (37,21% жене) припадника ромске националне мањине са
--	--	--	--	--	--	--

Ромкиња и посебног Фонда за запошљавање Рома и Ромкиња. д) развој програма медијатора за Роме (специјализовани саветници за запошљавање Рома и Ромкиња), који се спроводи у склопу активности запошљавања у филијалама Националне службе за запошљавање. Имајући у виду забрану запошљавања у јавном сектору, размотрити могућности пилотирања ове активности кроз Пројекат					евиденције НСЗ. Највећи број запослених су лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација (удео од 61,26%), млади до 30 година старости учествују у укупном запошљавању Рома и Ромкиња са евиденције НСЗ са 36,91%, а дугорочно незапослени Роми и Ромкиње са 31,47%. Национални акциони план запошљавања за 2019. годину (у даљем тексту: НАПЗ за 2019. годину), Влада је усвојила 27. децембра 2018. године („Службени гласник РС”, број 105/18). За реализацију мера активне политике запошљавања у 2019. години обезбеђен је износ од 4.000.000.000,00 динара (у Финансијском плану НСЗ) и 550.000.000,00 динара за реализацију мера професионалне рехабилитације за незапослене особе са инвалидитетом. Пројектован је обухват од 135.560 незапослених лица, од којих је 7.400 особа са инвалидитетом. Ради реализације НАПЗ за 2019. годину и праћења учинка НСЗ, дана 28. јануара 2019. године закључен је Споразум о учинку НСЗ за 2019. годину. НСЗ је дана 22. фебруара 2019. године расписала јавне позиве и конкурсе за реализацију мера активне политике запошљавања, укључујући и посебан Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенције за самозапошљавање. Подношење захтева и одлучивање по истим је у току. Дана 3. априла 2019. године, НСЗ је расписала и Јавни позив за учешће у финансирању обуке на захтев послодавца и Јавни позив послодавцима за доделу субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима, за чију реализацију су средства обезбеђена у оквиру ИПА 2013 програмског циклуса. Уз подршку донатора из система међународне билатералне и мултилатералне развојне помоћи током првог квартала 2019. године, припремљене су и представљене анализе „Учешће жена у мерама активне
--	--	--	--	--	---

						политике запошљавања и процена утрошка средстава за те намене, у периоду 2015 – 2017. године” (уз подршку UN Women) и „Интеграција Рома и Ромкиња на тржишту рада, са аспекта активне политике запошљавања“ (уз подршку ГИЗ). Није предвиђено формирање посебне подгрупе у оквиру Радне групе за израду НАПЗ која би у свом фокусу имала креирање и праћење спровођења мера активне политике запошљавања усмерених ка припадницима ромске националне мањине, имајући у виду да се у оквиру система политике запошљавања тежи креирању и спровођењу мера, односно укључивању незапослених лица у "циљане" мере које могу дати најбоље резултате у смислу конкретнијег иступања на тржишту рада, без обзира на националну, верску или другу припадност. У вези оснивања специјализоване Агенције за запошљавање Рома и Ромкиња и посебног Фонда за запошљавање Рома и Ромкиња указује се да, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, агенцију за запошљавање може основати правно или физичко лице које испуњава услове за оснивање и рад агенције прописане законом и пратећим правилником. Наведеним прописом утврђени су и извори финансирања активне политике запошљавања.
33. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања покренуће наменске пројекте за стварање веза између (стручног и академског) образовања и запошљавања. Надаље, она ће анализирати разлоге због којих значајан део Рома и Ромкиња остаје у сивој економији и идентификовати проблеме и могућа решења.	Континуира но	МРЗБСП МПНТР	/	/	/	У оквиру пројекта "Подстицање запошљавања младих" који спроводи ГИЗ, реализују се обуке за потребе тржишта рада различитих профила и мере подршке. Закључно са јулом 2019. године, пројектним активностима обухваћено је 12.670 лица (од којих је 1.490 Рома, а 1.060 учесника припада категорији младих). У оквиру мера за унапређење запошљивости и подстицања запошљавања, 1.360 учесника је запослено. Од наведеног броја, 190 лица је ромске националне припадности, а 160 из категорије младих без квалификација или са ниским нивоом квалификација.

						.Према извештају број 4/2017 о спровођењу Акционог плана за Поглавље 23 из месеца јануара 2018. године, наводи се да је анализа разлога рада значајног броја Рома у сивој економији: проблеми и могућа решења израђена на предлог Канцеларије за људска и мањинска права и подржана средствима Шведске међународне развојне агенције – СИДА, у оквиру подршке Канцеларији за људска и мањинска права.
34. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, учешће јединица локалне самоуправе у смањењу незапослености Рома и Ромкиња биће подстакнуто, (кроз финансирање локалних акционих планова за запошљавање) након анализе ситуације на локалном тржишту рада и предлога мера које ће имати највећи утицај на запошљавање Рома и Ромкиња на локалном нивоу. У складу са ситуацијом на локалним тржиштима рада, јединице локалне самоуправе ће усвојити активне мере за тржиште рада и обезбедити средства из својих буџета и донација за финансирање мера за запошљавање Рома и Ромкиња.	Континуира но	МРЗБСП	3.5.1.2.	3.8.2.32. 3.8.2.33.	Тачка 1.а. Тачка 5.	У циљу пружања додатних информација о НАПЗ за 2019. годину и мерама активне политике запошљавања које се могу суфинансирати удруживањем средстава из буџета РС и буџета ЈЛС, а са циљем успешне заједничке реализације мера локалне политике запошљавања које су у складу са стањем, карактеристикама, потребама и могућностима локалних тржишта рада, у фебруару 2019. године реализована су два регионална састанка у организацији МРЗБСП и НСЗ и Сталне конференције градова и општина (СКГО), уз финансијску подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу у оквиру пројекта „Институционална подршка СКГО – фаза 3”. На састанцима је учешће узело 138 представника ЈЛС, филијала и Дирекције НСЗ, МРЗБСП, других институција, социјалних партнера и донатора. Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања донео је 8. априла 2019. године Одлуку о учешћу у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања у 2019. години, којим је подржана реализација 106 (од поднетих 112) захтева јединица локалне самоуправе, у износу до 482.133.429,76 динара из средстава НСЗ. Закључивање споразума о сарадњи (између НСЗ и ЈЛС) на реализацији локалних акционих планова запошљавања је у току У периоду јануар-јун 2019. године закључено је 105 споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике

						запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања. Такође, НСЗ је, са 37 јединица локалне самоуправе, закључила споразуме о техничкој сарадњи на реализацији локалних акционих планова запошљавања (модалитет у оквиру ког се укупна средства за реализацију програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања издвајају из буџета јединице локалне самоуправе). Реализација јавних позива је у току.
35.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство за државну управу и локалну самоуправу ће подстаћи запошљавање Рома и Ромкиња у институцијама на локалном и националном нивоу (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.), у договору са органима локалне самоуправе, путем афирмативних акција које су предвиђене Законом о запосленима у АП и ЈЛС и Нацртом закона о запосленима у јавним службама. Најмање 100 новозапослених лица, са посебним фокусом на институције у којима су Роми недовољно заступљени.	Континуира но	МРЗБСП МДУЛС	3. 6. 1. 1.	3 . 8 . 2 . 6 .	Тачка 1.а.	Усвајањем Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 21/16, 113/17, 113/17 - др. Закони 95/18) и подзаконских аката за спровођење овог закона, Закона о јавним агенцијама („Сл. гласник РС“, бр. 18/05, 81/05- исправка, 47/18), Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС“, бр. 79/05, 81/05- исправка, 83/05- исправка, 64/07, 67/07- исправка, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17 и 95/18) и подзаконских акта за спровођење овог закона, као и Закона о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС“, број 113/17), дат је законски основ за предузимање афирмативне акције за подстицање запошљавања свих националних мањина укључујући Роми и Ромкиње у органима АП и ЈЛС, јавним агенцијама, државним органима, као и у јавним службама (просвета, култура, здравство и социјална заштита). Пре свега, треба имати у виду да је овим законима, као једна од најважнијих афирмативних мера, предвиђено на који начин ће се припадницима националних мањина дати првенство приликом избора кандидата у конкурсном поступку у случају једнако квалификованих кандидата, а све у циљу постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина и пуне равноправности између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

						Напомињемо да је Законом о изменама Закона о запосленима у јавним службама (Сл. гласник РС“, бр 95/18), одложена примена Закона о запосленима у јавним службама за 1. јануар 2020. године., У циљу што боље имплементације пројекта: „Повећање могућности образовања ромске деце и омладине Западног Балкана и Турске“ (ЕК-Генерални директорат за суседску политику и преговоре о проширењу), који се реализује од стране Фонда за образовање Рома –РЕФ и у Министарству за државну управу и локалну самоуправу је реализована активност – стручна обука за две стажисткиње – припаднице ромске националне мањине у трајању од два месеца са могућношћу да се стручна пракса настави, што је и учињено. Две стажисткиње, припаднице ромске националне мањине наставиле су програм стручног усавршавања у Министарству државне управе и локалне самоуправе. који ће трајати до децембра 2019. године.
36.Афирмативне акције, као и финансијска и нефинансијска подршка, као што су мали грантови и јавно-приватно партнерство ће се промовисати и институционализовати (кроз јавне конкурсе и адекватна подзаконска акта до краја 2019.) како би се подстакло запошљавање Рома и Ромкиња и олакшало стварање одрживих ромских старт-ап предузећа (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.)у посебну пажњу усмерену на запошљавање жена. а) Спровести активности (кроз информисање о правима и обезбеђивање подршке за приступ свим расположивим услугама) усмерене на повећање мотивације за укључивање незапослених Рома и Ромкиња на тржиште рада, нарочито прималаца финансијске социјалне помоћи.	Децембар 2019.	МРЗБСП	3.1.2.1. 3.4.2.1.	3.8.2.29. 3.8.2.30. 3.8.2.31. 3.8.2.32. 3.8.2.34. 3.8.2.35.	Тачка 1.а.	У оквиру система политике запошљавања не реализује се подршка у виду грантова, односно подршка развоју предузетништва се пружа кроз реализацију субвенције за samozapošljavanje и пратећих услуга подршке. У складу са законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, НСЗ и незапослени утврђују индивидуални план запошљавања најкасније у року од 90 дана након увођења у евиденцију незапосленог, а исти се прилагођава потребама тржишта рада и карактеристикама незапосленог најмање једном у шест месеци. Индивидуални план запошљавања представља инструмент у раду са незапосленим лицима и основ за укључивање лица у мере активне политике запошљавања. Индивидуалним планом запошљавања се дефинишу занимања у којима ће се лицу посредовати, активности које ће лице предузети и мере у које ће се укључити ради запошљавања или повећања запошљивости. Истовремено, током разговора са саветником за запошљавање незапослена лица

б) Ојачати сарадњу и синергију са релевантним међународним организацијама и агенцијама, као и организацијама цивилног друштва. ц) Обезбедити субвенције (из буџета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, преко НСЗ) и друге афирмативне акције које олакшавају социјално предузетништво, фокусирајући се на младе и жене из ромске заједнице (задруге). Размотрити ове могућности након усвајања Закона о социјалном предузетништву. д) Кроз субвенције страним улагачима подстаћи додатно запошљавање Рома и Ромкиња у складу са њиховим квалификацијама, као и наставак обуке ромских лица у складу са планираним инвестицијама и потенцијалним новим радним местима.						информишу се о правима и обавезама, у складу са законом. У периоду 1. новембар 2018. године – 30. април 2019. године извршене су процене запошљивости и израђени су индивидуални планови запошљавања (укључујући и ревизије) за 16.956 Рома (7.982 Ромкиња), док је услуге информисања и саветовања о могућностима за развој каријере користило 140 Рома (56 Ромкиња). Усвајање прописа којим ће се регулисати област социјалног предузетништва планирано је током 2019. године. Обезбеђена је експертска подршка од стране ГИЗ. Подршка страним инвеститорима није у надлежности МРЗБСП.
37. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, очекује се да усвајање законодавног оквира који регулише област социјалног предузетништва повећа могућности за приступ тржишту рада и запошљавање теже запошљивих лица, укључујући и Роме. Закон о социјалном предузетништву биће усвојен до краја 2018. године, на основу добрих пракси држава чланица ЕУ.	Децембар 2018.	МРЗБСП	/	/	/	Усвајање прописа којим ће се регулисати област социјалног предузетништва планирано је током 2019. године. Обезбеђена је експертска подршка од стране ГИЗ-а.
38. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, цивилно друштво, посебно ромске организације, допринеће подизању свести о могућностима запошљавања (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.), како би се, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, што већем броју Рома и Ромкиња пружиле информације о могућностима запошљавања. Као предуслов за ову активност, од виталног је значаја да Координационо тело (уз подршку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања) установи информативну мрежу и развије мере	Континуирано	Координационо тело МРЗБСП	3.6.1.3.	3.8.2.35.	Тачка 1.а. Тачка 1.ф. Тачка 2.	Сprovedена је иницијатива Координационог тела за праћење реализације Стратегије у сарадњи са Националним саветом ромске националне мањине, МДУЛС уз подршку НСЗ за укључивање младих Рома и Ромкиња са завршеним високим школама и факултетима у програм Стручне праксе који подразумева обављање стручне праксе у органима државне управе и локалне самоуправе. По добијању списка лица ромске националности заинтересованих за обављање стручне праксе у јавном сектору (локалним самоуправама) успешно је остварен контакт са 26 лица ромске популације.

против дискриминације у контексту запошљавања Рома и Ромкиња у приватном и јавном сектору.						Бибија Ромски женски центар уз подршку УНИЦЕФ-а реализују пројекат “Спречавање раних бракова-мобилизација заједнице и адекватни одговори институција II у периоду од маја 2019, до априла 2020 године. Пројекат обухвата: рад на терену са мајкама и ћеркама у ромским насељима са циљем информисања о могућностима и мотивисање за похађање стручних обука/курсева за стицање додатних вештина ради унапређивања запошљивости и таргетирања будућих полазница курсева, укупно 45 (30 девојака и 15 мајки); менторску подршку мајкама и ћеркама из ромских насеља које ће бити полазнице стручних обука са циљем праћења редовности похађања и усмеравања ка оним занимањима за којима постоји већа потражња на тржишту; непосредну организацију похађања стручних обука/курсева (упис и сл.) и набавку радног материјала потребног за реализацију курсева.Активности се реализују у 8 ромских насеља у Београду током 12 месеци трајања активности и окупиће 45 Ромкиња, 30 девојака и 15 мајки које су напустиле образовање због ране удаје. Кроз активности информисања и мотивисања, а такође и кроз обележавање успешног завршетка обука/курсева, пројекат ће досегнути до укупно 400 девојака и мајки у наведеним ромским насељима.
<u>Социјална заштита и здравље</u> 39.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство унутрашњих послова и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања ће осигурати да већи број људи који нису у могућности да пријаве своје стално пребивалиште по било ком другом основу остварују своје право на пријаву сталног боравка на адреси центра за социјални рад (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Министарство унутрашњих послова води евиденцију о лицима која	Континуирано	МУП МРЗБСП	5.2.1.2.	3.8.2.10.	Тачка 1.е.	Центри за социјални рад континуирано поступају у складу са својим законским овлашћењима и издатим упутствима Министарства: за поступање органа старатељства у предметима покретања судског поступка за утврђивање времена и места рођења, у предметима одређивања личног имена и предметима пријаве пребивалишта на адреси центра за социјални рад односно установе социјалне заштите за смештај корисника. У поступку пријаве пребивалишта, надлежност центра за социјални рад је да изда сагласност након што надлежна

су на овај начин регистровала своје пребивалиште. Штавише, поменута ресорна министарства ће повећати знање и вештине стручних лица на националном и локалном нивоу који ће радити са ромском заједницом кроз редовне обавезне акредитоване обуке. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарство здравља ће (континуирано до 2019. године) Подизати свест (пружалаца услуга) и проактивно промовисати права и услуге у оквиру свог мандата, у циљу побољшања њихове доступности ромској заједници.						организациона јединица МУП утврди испуњеност законом прописаних услова да се изврши пријава пребивалишта. Сви поступци у вези са решавањем статусних питања припадника ромске националне мањине имају приоритет у поступању. Унапређење стручних компетенција запослених у установама социјалне заштите је континуиран процес који се спроводи кроз похађање акредитованих програма обука а списак свих акредитованих програма јавно је доступан на сајту Републичког завода за социјалну заштиту.
40. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у сарадњи са међународним организацијама, надлежним институцијама и организацијама цивилног друштва, наставиће унапређење система заштите и мера подршке за жртве насиља кроз примену Закона и будуће Стратегије о превенцији и заштити деце од насиља. Прописи за заштиту од насиља специфични за сектор биће међусобно повезани и омогућиће успостављање интегрисаних локалних тимова за превенцију и интервенцију у овој области. Додатни ресурси (кроз подршку у оквиру донаторске заједнице) биће додељени за подршку клијентима након напуштања институционалне и/или привремене заштите.	Континуирано	МРЗБСП	/	3.8.2.51.	/	Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања донео је обавезујуће Упутство о реализацији обавеза центара за социјални рад у примени Закона о спречавању насиља у породици (бр. 011-00-00446/2017-14 од 14.07.2017. године). Осим тога, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и министар просвете, науке и технолошког развоја донели су Упутство о поступању установа образовања и васпитања и центара за социјални рад – органа старатељства у заштити деце од насиља (бр.560-00-00240/2018-05 од 03.04.2018. године). Ово упутство је достављено свим центрима за социјални рад у Републици Србији. Упутством се дефинишу обавезе наведених установа у превенцији, спречавању, откривању и реаговању на појаву насиља над децом, облици и начин остваривања међусобне сарадње наведених установа и сарадње са другим установама приликом постојања сумње или утврђеног насиља над децом. Израђен је финални нацрт Стратегије за превенцију и заштиту деце од насиља као и пратећег акционог плана за период од две године. Урађен је и Нацрт новог Општег протокола за заштиту деце од насиља чијим усвајањем ће престати да важи Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања (усвојен

						закључком Владе 05 број 011-5196/2005 од 5. августа 2005. године). Усвајање ових докумената очекује се у другој половини 2019.год. У одређеном броју центара за социјални рад подигнут је ниво безбедности, увођењем "паник тастера". У периоду од 2015. до 2018.год. реализовано је 113 обука по акредитованим програмима везаним за тематику насиља у породици које је похађало 1993 стручних радника (у области препознавања, спречавања и реаговања на појаву насиља у породици). Крајем 2018.год. лиценциран је СОС телефон за жртве насиља, при државној установи а под окриљем Министарства на коме је услуга обезбеђена 24 часа дневно 7 дана у недељи.Услуга је успостављена за територију целе РС на броју 0800 222 003. У АП Војводини од 2012.год. функционише јединствен СОС телефон за Војводину (0800 101010) чији је рад поверен Савезу удружења – Мрежа "СОС Војводина". Средства за рад овог СОС телефона предвиђена су буџетом АП Војводине.Телефон је доступан радним данима од 10ч-20ч. Услуге које се пружају путем СОС телефона обухватају информисање жена о њиховим правима и могућностима за заштиту од насиља, саветодавно усмеравање, психолошку подршку и правно саветовање. У оквиру свог редовног годишњег плана, Републички завод је заједно са МРЗБСП дефинисао тему насиља у породици као приоритетну за 2019 годину, те се супервизијска подршка у случајевима насиља пружа свим центрима за социјални рад на ужој територији Србије (ПЗСЗ ради са ЦСР у Војводини). Такође, на препоруку Заштитника грађана, стручњаци из МРЗБСП и РЗСЗ креирали су и реализовали обуку за чланове локалних група за координацију из центара за социјални рад. Кроз 4 једнодневне обуке обухваћено је 68 стручних радника из ЦСР. Обука се односи на
--	--	--	--	--	--	---

						унапређење примене Закона о спречавању насиља у породици, и то у делу унапређења улоге центара у координационим групама за насиље на локалном нивоу
41. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у сарадњи са међународним организацијама, надлежним институцијама и организацијама цивилног друштва, спровело је активности усмерене на борбу против трговине људима. Услуге превенције, помоћи, заштите и реинтеграције жртава трговине људима биће побољшане до краја 2019.	Континуира но	МРЗБСП	5.1.2.4.	3.8.2.52.	/	У оквиру унапређења услова за реинтеграцију жртава, потписан је протокол између Министарства за рад и Националне службе за запошљавање као и између Националне службе за запошљавање и Центра за заштиту жртава трговине људима о сарадњи у активностима везаним за помоћ и подршку жртвама насиља. Овим протоколом унапређене су могућности за запошљавање жртава трговине људима као посебно осетљиве групе тешко запошљивих корисника. Национална служба за запошљавање ће са Министарством и центрима за социјални рад, радити и на обуци и припреми најрањивијих категорија за укључивање на тржиште рада. Активно се ради на координацији подршке у заједници кроз повезивање институционалних и капацитета ОЦД. Једна од ових активности везана је за унапређење сарадње Центра за заштиту жртава трговине људима, као институције система која је носилац координације са ОЦД. За сада су потписани Меморандум о сарадњи са НВО АСТРА и Споразум о сарадњи са Фондацијом Тијане Јурић. Дана 15. марта 2018. године формиран су полицијски тимови за сузбијање трговине људима у оквиру Дирекције полиције, на нивоу подручних полицијских управа, полицијске управе за Град Београд и у оквиру Управе криминалистичке полиције – Службе за борбу против организованог криминала. Задатак полицијских тимова за сузбијање трговине људима је да, до доношења новог акта о Унутрашњем уређењу и систематизацији радних места и до распоређивања полицијских службеника, у складу са проактивним приступом и у сарадњи са надлежним тужиоцима који су контакт тачке за борбу против трговине људима, побољшају ефикасност у откривању и процесуирању

						трговине људима али и сродних кривичних дела са елементима експлоатације људи. Почетком фебруара 2019.год. отворено је прво <u>прихватилиште</u> за <i>жртве трговине људима</i> у систему социјалне заштите намењено женама и девојкама старијим од 16 година. У прихватилишту је обезбеђен смештај, 24-часовни надзор, висок ниво безбедности, адекватна помоћ и подршка.
42. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања ће појачати рад интерних локалних јединица за организовање подршке и помоћи деци која живе и/или раде на улици, подстичући развој локалних социјалних услуга (из буџета надлежног Града и/или јединице локалне самоуправе), првенствено свратишта, кроз обезбеђивање редовних извора финансирања и проширење мреже свратишта. Она ће се ослањати се на капацитете установа социјалне заштите које пружају услуге привременог и сталног смештаја, укључујући услуге појачаног интензивног третмана деце са структурним сметњама у понашању и личности (ПИТ програм).	Континуирано	МРЗБСП	5.1.2.1. 5.1.2.3.	3.8.2.44. 3.8.2.45.	/	Кроз пројекат МОР "Ангажовање и подршка на националном нивоу за смањење појаве злоупотребе децјег рада реализован је процес израде Мапе пута у сарадњи са МРЗБСП и Центром за социјалну политику. <i>Мапа пута за елиминацију злоупотребе децјег рада у Србији, укључујући најгоре облике децјег рада: 2018-2022.године</i> је документ који обухвата активности којима се утиче на ефикаснију превенцију и отклањање последица злоупотребе децјег рада. Усаглашен је кроз консултативни процес кључних актера: министарстава, националних тела и савета, социјалних партнера и организација цивилног друштва. У Републичком заводу за социјалну заштиту акредитован је програм обуке "Деца улице-развој хранитељства за децу која живе и/или раде на улици." Програм је намењен професионалцима који раде у центрима за социјални рад као водитељи случаја за децу, саветницима за хранитељство, супервизорима, стручњацима запосленим у свратиштима за децу и НВО које пружају подршку деци улице, хранитељима и будућим хранитељима. У 115 центара за социјални рад формиран су интерни тимови стручњака који свакодневно раде на збрињавању и заштити деце која живе и раде на улици. Србија је ушла у 16 земаља света којима је Министарство рада САД одобрило наставак CLEAR пројекта. Износ донације је 250.000 долара, трајаће 18-24 мес. Наставиће се обуке за представнике полиције,

						центра за социјални рад и Инспекције рада. Пружиће се даља подршка Мапи пута кроз овај пројекат. Према "Налазима о најгорим облицима дечјег рада у свету за 2017.год." који је урадио Биро за међународна питања рада (ILAB) Србија је сврстана у групу земаља које су оствариле "значајан напредак". Позитивно је оцењен законодавни оквир, спровођење релевантних уредби и прописа од стране Владе Србије као и обуке инспектора рада, полицијских службеника и социјалних радника. На евиденцији центара за социјални рад у 2018.год. било је укупно 11 деце жртава злоупотребе дечјег рада (5 дечака и 6 девојчица). Од укупног броја жртава злоупотребе дечјег рада деце не похађа школу иако је основношколског узраста, 9 деце су корисници неке врсте материјалних давања, свих 11 деце је под родитељским старањем, 10 деце су ромске националности. Деца су евидентирана да раде у опасним околностима, и то 5 на саобраћајницама и 2 деце је угрожено због нефизиолошког положаја тела приликом обављања рада (дуготрајно стајање, клечање, повијен положај тела) и 5 деце испод 15 година старости радило је ван места пребивалишта. Највећи број пријава о злоупотреби дечјег рада долази од полиције (9 пријава). Центар за социјални рад је у 7 случајева добио анонимну пријаву. У овом извештајном периоду није било пријава од стране инспекције рада. Током рада са дететом центар је у 6 случајева обавестио надлежно тужилаштво, у 8 случајева полицију, у 1 случају Центар за заштиту жртава трговине људима и још 7 других сарадничких институција. Након пријаве о злоупотреби дечјег рада, центар је у 9 случајева спровео неодложну интервенцију (у року од 24 сата), у 1 случају поступао је „хитно“ (у року од 72 сата од момента пријаве) и у 1 случају поступао је по
--	--	--	--	--	--	---

						„редовној процедури“ (најдуже 5 радних дана по пријему информације). Током рада на заштити деце, 7 деце је измештено из својих породица, а у 5 случајева је примењен надзор над вршењем родитељског права. У једном случају је покренут поступак за лишавање родитеља родитељског права. У Београду је почетком 2019.године основано Прихватилиште за децу и младе као самостална установа социјалне заштите у надлежности јединице локалне самоуправе. Просторни капацитет Прихватилишта (1700м2) садржи 16 спаваћих соба за децу, одвојене просторије за дневни боравак, радионички рад, индивидуалне третмане и друго. Простор има довољан број купатила, одвојен медицински блок и блок за пријем нових корисника. Капацитет прихватилишта је 48 деце. Поред прихватилишта, у одвојеном делу зграде биће простор за услугу свратишта са садржајима који ће мењати начин функционисања деце која имају неадекватан начин живота. Капацитет свратишта је 30 деце. Према подацима Завода за васпитање деце и омладине у Београду у оквиру којег се спроводи ПИТ програм, кроз ПИТ је до сада прошло 145 корисника од његовог оснивања 2004.год. У почетном периоду није вођена прецизна евиденција о националности корисника али је реконструкцијом података утврђено да је у оквиру 145 корисника узраста 6 до 14 година, 83 корисника било ромске националности. Према последњим подацима за 2018.год. кроз програм интензивног третмана прошло је 6 дечака узраста од 8 до 14 година, од којих су тројица ромске националности.
43.Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања ће ажурирати прописе (кроз усклађивање усвојене Листе опасних послова са	Децембар 2018.	МРЗБСП	5.1.2.2.	3.8.2.44. 3.8.2.45.	/	Влада је донела Уредбу о утврђивању опасног рада за децу ("Сл.гласник РС" број 53/2017) која представља листу послова које деца никако не би смела да раде.

Законом о раду) и побољшати мере подршке (спровести анализу и развити план до краја 2018) како би спречили дечији рад или ублажили његове последице за развој деце и омладине.						Примена Уредбе је почела 1.1.2018.године а спроводиће је све надлежне инспекције, од инспекције рада до инспекције социјалне заштите. Донет је и Протокол о поступању инспекције рада као и Инструкција о поступању центара за социјални рад у заштити деце од злоупотребе дечјег рада. У оквиру МАП 16 пројекта који је наставак CLEAR пројекта, биће ревидирана и унапређена Листа опасних послова за децу као и Уредба о утврђивању опасног рада за децу. Пројекат је почео да се спроводи 1.јуна 2019.год. и трајаће до 1. децембра 2020.год. Пројекат предвиђа и дефинисање индикатора за идентификацију злоупотребе дечјег рада, укључујући његове најгоре облике у систему социјалне заштите. Пројекат ће развити предлог Стручног методолошког упутства за поступање центара за социјални рад у спречавању злоупотребе дечјег рада, који ће у сарадњи са Републичким заводом за социјалну заштиту бити финализован и дистрибуиран свим центрима за социјални рад. Одлуком о образовању Савета за права детета ("Сл.гласник РС" 3/2018) први пут је препознат и дечји рад као један од задатака Савета и то кроз праћење стања у области заштите права деце у уличној ситуацији и координацију праћења спровођења националних одредаба за спречавање злоупотреба дечјег рада.
44.Центри за социјални рад ће се обавезати на интензивирање укључивања ромске деце у локалне службе социјалне заштите и побољшати програме подршке за мајке (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Континуира но	МРЗБСП	5.1.1.1.	3.6.2.3. 3.8.2.23. 3.8.2.46. 3.8.2.50.	/	Мали број општина има материјалне могућности да финансира пружање ових услуга у одговарајућем обиму и у складу са потребама становништва а по Закону о социјалној заштити све наведене групе услуга финансирају се углавном из ресурса локалних самоуправа. Овај недостатак се делимично решава и применом Уредбе о наменским трансферима како би се ове услуге успоставиле на одређеној територији. Један број локалних самоуправа има и специјализоване

						установе за посредовање у породичним односима-Саветовалишта за брак породицу, развојна саветовалишта итд. Услуге у њима су бесплатне за грађане. Крајњи циљ јесте да се у свим општинама развије инфраструктура подршке за самосталан живот грађана. Поред тога развијене су и две нове услуге намењене породицама са децом у ризику од измештања: породични сарадник као социоедукативна услуга регионалног типа и повремено хранитељство намењено пре свега породицама које имају дете са сметњама у развоју. Услуга породични сарадник развијена је за породице са бројним и сложеним потребама и тешкоћама а показало се да у великој мери одговара потребама ромских породица, тако да 37% породица које су користиле ову услугу чиниле су управо ромске породице. Успостављени су стандарди за услуге породичног сарадника и повременог хранитељства у које су највећим делом укључене управо ромске породице и сада се ради на даљем развоју ових услуга и ширењу мреже. За даљи развој ових услуга и примену у већем броју локалних средина неопходна је измена нормативног оквира (биће остварено кроз измене и допуне Закона о социјалној заштити), али и обезбеђивање материјалних и људских ресурса за њено адекватно пружање. На основу <i>Уредбе о наменским трансферима у социјалној заштити</i> 26.3.2019.год. потписани су уговори са 144 локалне самоуправе у вредности од 700 милиона динара за унапређење постојећих и развијање нових услуга у заједници. Услуге из надлежности ЈЛС које се финансирају средствима из наменских трансфера подразумевају дневне услуге у заједници, услуге подршке за самосталан живот као и саветодавно-терапијске услуге.
45.Центри за социјални рад, у сарадњи са ромским координаторима и мобилним тимовима за укључивање Рома и Ромкиња (где су успостављени),	Јун 2018.	МРЗБСП	5.1.1.1.	/	/	Урађен је Нацрт закона о изменама и допунама Закона о социјалној заштити којим су прописане одредбе за оснивање Центра за децу, младе и породицу односно за

ојачаће своју саветодавну улогу у раду са ромским породицама (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања припремиће правилник којим се утврђује стандарда услуга „интензивне породичне подршке“ до краја другог квартала 2018. године којима ће бити обухваћене и мере за борбу против насиља над женама и раних бракова.					имплементацију једне од интензивних подршки породици као што је услуга Породични сарадник, која се у току пилотирања показала као веома успешна у раду са ромским породицама. . Такође, биће редефинисане и саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге које се пружају као вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи. Правилник за пружање интензивних услуга породици биће донет након доношења измена и допуна Закона о социјалној заштити. У циљу доприноса развоју културно компетентне праксе у социјалном раду Покрајински завод за социјалну заштиту је израдио две публикације: а) Водич за културно компетентну праксу и б) Појмовник културно компетентне праксе, а који су штампани сваки у 500 примерака и дистрибуирани свим центрима за социјални рад и центрима за породични смештај и усвојење у Републици Србији. Циљ водича је да допринесе унапређењу знања, вештина и вредности у пракси и политици социјалног рада и социјалне заштите која су релевантна за културно разноврсне популације, да допринесе унапређењу културних компетенција запослених у систему социјалне заштите, а тиме и унапређењу квалитета услуга социјалне заштите. Републички завод за социјалну заштиту је у сарадњи са УНИЦЕФ започео реализацију пројекта који се односи на спречавање дејих, раних и принудних бракова. Урађена је анализа са препорукама о улози и могућностима центра за социјални рад у спречавању и санирању последица дејег брака. У фебруару 2019.год. основана је Национална коалиција за сузбијање дејих бракова. Сврха коалиције је да ојача решеност заинтересованих страна на националном нивоу да координисаном акцијом одговоре на проблем дејих бракова у Србији и да обезбеде да Роми, жене и мушкарци, дечаци и
--	--	--	--	--	--

						девојчице, почну да мењају своје праксе у односу на овај проблем. Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је у мају 2019. године донео <i>Инструкцију за поступање центара за социјални рад када су у питању децји, рани и принудни бракови</i> која их обавезује на деловање, а пилотиран је и модел рада породичних сарадника са породицама у ризику од децјег брака кроз услугу породичног сарадника. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања припремило је и измене и допуне Породичног закона чијим ће доношењем нарочито бити побољшан положај деце пре свега одредбом о забрани телесног кажњавања деце у свим срединама као и одредбом о забрани склапања малолетничког брака и др. Изменама и допунама Породичног закона биће искључена могућност склапања малолетничких бракова. Доношење Закона очекује се до краја 2019.год.
46. Влада се обавезује на проналажење финансијски одрживог решења за систематизацију здравствених медијаторки, које ће укључивати одговарајући облик запошљавања и адекватне плате, одговарајуће описе радних места и институцију компатибилну с њиховом улогом (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Након јавне расправе, што је раније могуће, али не касније од првог квартала 2018. године, Координационо тело ће одабрати модел институционализације здравствених медијатора и навести како ће се модел спроводити од другог квартала 2018. године. Надлежна министарства и заинтересоване стране (Министарство здравља, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство за државну управу и	Март 2018.	Координационо тело МЗ	4.4.1.1. 4.4.1.3. 4.4.1.4.	3.8.2.47. 3.8.2.48. 3.8.2.49. 3.8.2.52. 3.9.1.6.	Тачка 1.д.	Регионални састанак „Одрживи модели институционализације здравствених медијаторки – перспектива и регионална искуства“ одржан је 06. и 07. децембра 2017. године у Београду. Догађај је организовало Министарство здравља у сарадњи са УНИЦЕФ-ом у Србији. Циљ састанка био је представљање рада, модела организовања, финансирања, извештавања и образовања здравствених медијаторки у Србији, Црној Гори, Бугарској, Словачкој, Македонији и Румунији, што би требало допринети донешењу одрживих решења за њихово укључивање у систем, као и за унапређивање положаја ромске заједнице. Првог априла 2018. године здравствене медијаторке су почеле са радом у општинама Аранђеловац, Блаце, Бач, Беочин, Богатић,

локалну самоуправу, здравствени медијатори, организације цивилног друштва итд.) ће бити укључени у дискусију и формулисање коначног модела. Број ангажованих здравствених медијатора биће повећан од 1. априла на 85 са тенденцијом раста током 2018. и 2019.године. Ради праћења и евалуирања рада биће организовани редовни годишњи сусрети (симпозијуми) здравствених медијаторки и њихова месечна зарада ће бити на нивоу националне минималне зараде.						Бор, Дољевац, Суботица, Озаци, Лесковац, Краљево, Обреновац, Панчево, Сомбор, Сурдулица, Смедерево, Гроцка, Кикинда, Апатин, Власотинце, Земун, Звездара, Савски Венац, Стара Пазова. Овим проширењем, Министарство здравља има тим од укупно 85 медијаторки у 70 општина у Републици Србији. Министарство здравља је пружио техничку подршку УНИЦЕФ-у за „Анализу институционалног оквира рада здравствених медијаторки” Анализа је финализирана. Министарство здравља Републике Србије је расписало Јавни позив за подношење предлога пројеката за реализацију програма 1802 „превентивна здравствена заштита“ пројекат 0010 „Унапређење доступности здравствене заштите ромској популацији“ у 2018. години. Опредељена и одобрена су средства у износу од 5.499.100,00 динара. Подржано је 14 удружења грађана која се баве ресавањем здравствене политике везано за ромску популацију. Министарство здравља је подржало у предлогу Буџета за 2019. годину 85 здравствених медијаторки. Буџет је планиран у вредности од 45.908.580,00 рсд. Министарство здравља је преко програма Развоја здравства Србије определило додатна средства за набавку нових преносивих рачунара за све медијаторке. Координационо тело и Министарство здравља одржаће састанак у вези са моделом институционализације здравствених медијаторки.
47. Министарство здравља ће, у складу са Законом о заштити података о личности (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.), на основу званичног захтева сваког министарства, а инсистирајући на примени принципа реципроцитета у сарадњи органа државне управе, уступати податке из своје базе које на терену прикупљају здравствене медијаторке.	Kontinuirano	МЗ	4.4.1.4.	/	Тачка 1.д. Тачка 2.	База је успостављена и примењује се принцип реципроцитета у сарадњи органа државне управе, уступају се подаци из базе које на терену прикупљају здравствене медијаторке.
48. У оквиру ИПА програма (ИПА 13, ИПА 14 и ИПА 16) биће обезбеђена подршка за израду техничке документације за укупно 60 подстандардних насеља,	Децембар 2018	МГСИ МРЗБСП	2.2.1.2.	3.8.2.38.	Тачка 1.б.	У оквиру пројекта Техничка помоћ „Унапређење услова живота и становања Рома који тренутно живе у неформалним насељима” настављено је у складу са

планске документације за 10 подстандардних насеља, као и стручна подршка у процесу легализације за 10 јединица локалних самоуправа (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Поред тога, кроз поменуте ИПА програме биће формирано и оснажено 30 нових мобилних тимова.					Тачка 6. планом са активностима на све три компоненте пројекта. Одржан је састанак Управљачког одбора 25.јанура 2019. године на коме је усвојен 3 шестомесечни извештај о напретку. За компоненту 1, потписани су Меморандуми од сарадњи са 13 општина за које ће се израђивати техничка документација и у зависности од потреба урбанистички планови. За ову компоненту МОС су потписалеследеће општине: Бачка Паланка, Краљево, Шабац, Лајковац, Пожаревац, Рума, Ниш, Власотинце, Ковачица, Бор, Алексинац (уместо Нове Црње која је одустала), Зрењанин и Параћин. У извештајном периоду израда пројекте документације се одвијала у складу са планом, уз кашњења и проблеме код неких општина/градова. Израђени пројекти и у Власотинцу, Параћину и Бачкој Паланци. Припремљени прелиминарни задаци за стамбена решења у Бору и Шапцу. Општина Ковачица је донела одлуку да документацију изради из сопствених средстава, док је град Зрењанин изашао из пројекта због најаве изградње кинеске фабрике аутомобилских гума. Град Ниш је подудио нову локацију за пресељење насеља Црвена Звезда, за коју је консултант започео да израђује пројектну документацију. Након изласка Ковачице и Зрењанина, Управљачки одбор је одлучио да се општина Свилањац уведе у програм и да се за исту изради пројектна документација за зграду са 12 станова. Пројекте активности у потпуности завршене у 4 општине и то: Лајковац, Параћин, Пожаревац и Костоалац. За компоненту 2- помоћ у формирању 20 нових мобилних тимова за инклузију Рома МОС су потписале следеће општине: Пожаревац, Бор, Беоцин, Шабац, Параћин, Алексинац, Бачка Паланка, Рума, Зајечар, Краљево, Ниш, Чукарица, Власотинце, Владичин Хан, Суботица, Ковачица, Стара Пазова, Пећинци, Лајковац, Зрењанин.
--	--	--	--	--	--

						Израђени су Оперативни планови за свих 20 општина у којима су предвиђена средства од 126.00 евра. У марту су одржане обуке у Нишу и Београду за мобилне тимове из ИПА 2012 и у априлу за невладине организације које се баве проблемима Рома и њиховом инклузијом. На тренинзима је учествовало више од 400 представника мобилних тимова и представника институција и организација . Као један од значајних резултата рада мобилних тимова је чињеница, да су у буџетима јединица локалних самоуправа које су формирале мобилне тимове за 2019. годину, буџетирана средства за рад и активности по оперативном плану мобилних тимова у износу од око 17 милиона динара. Компонента 3- настављена је подршка Грант корисницима везаним за помоћ у припреми тендерске документације, као и мониторинг посете код оних корисника код којих је значајније кашњење у спровођењу активности. Грађевински радови су до сада успешно завршени у општинама/градовима Оџаци, Лебане, Уб, Лозница и Бољевац. У оквиру пројекта „Спровођење трајних решења за становање и побољшање физичке инфраструктуре у ромским насељима“ настављено је са планираним активностима. Грађевински радови су до сада успешно завршени у општинама/градовима Оџаци, Лебане, Уб, Свилањац, Лозница, Бољевац и Нови Пазар. Пројекти у Нишу и Чачку услед немогућности града Чачка да успешно спроведе тендере због притиска локалне заједнице, која се од самог почетка није слагала са досељавањем Рома у њихову месну заједницу, док град Ниш није успео да реши проблеме са земљиштем јер се појавио проблем реституције на свим парцелама на којима је трабало да се гради 50 кућа за припаднике ромске популације. Општина Прокупље је расписала јану набавку за
--	--	--	--	--	--	--

						изградњу 12 кућа, али тендер који је завршен 22. априла 2019. године, није успео. Расписана је нова јавна набавка 3.маја која је укључила и изградњу кружног пута око насеља. Очекивано је да радови до краја јуна буду завршени у општинама Опово, Стара Пазова и Смедерево. У оквиру програма ИПА 2014 „Пројекат побољшање социо-економских услова живота ромске популације“ Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је уз помоћ Тима за социјално укључивање (СИПРУ) припремило ТоР који је достављен Министарству финансија (CFCU) 20. октобра 2017. године. Тендерска документација се кроз коментаре, који су достављени од стране Министарства финансија и Делегације Европске уније, уграђивала у ТоР. Како је пројектни задатак усаглашен између све три стране (Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства финансија и Делегације Европске уније) покренут је поступак уговарања. Позив за тендер (Contract notice) објављен је 4. јула 2018. године. Завршена је прва фаза - одабир уже листе понуђача – 5.9.2018. Пројектни задатак је усвојен, рок за достављање понуда је 23. новембар 2018. г, након чега се очекује наставак евалуације. Крајњи рок за уговорање је 23. децембар 2018. Уговор за овај пројекат је потписан са компанијом КПМГ д.о.о 23. децембра 2018. године. Вредност уговора је 2.705.170 евра. Имплементација уговора је започела 4. марта 2019. године. Почетни извештај је урађен и предат МГСИ-у 12. априла 2019. године. Састанак Управљачког одбора на коме ће бити усвојен почетни извештај заказан је за 24. мај 2019. године.
--	--	--	--	--	--	---

						Пројекат „Подршка ЕУ инклузији Рома-оснаживање локалних заједница за инклузију Рома и Ромкиња“ је финансиран из ИПА 2016 програма, средствима управља ДЕУ у Србији, корисник је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања а имплементациони партнер је Стална конференција градова и општина. Општи циљ програма је подршка процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођењу приоритетних стратешких мера из Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. До 2025. године. У оквиру компоненте 1 програма 27. јуна потписани су уговори са општинама: Лебане, Вршац, Сурдулица, Дољевац, Младеновац, Пирот, Смедеревска Паланка, Аранђеловац, Бечеј и Лозница. Основани су Мобилни тимови за инклузију Рома, као и Локална координациона тела за управљање политиком инклузије Рома и Ромкиња (нови механизам у виду политичког тела састављеног од највиших представника кључних институција у локалној заједници). Завршена је израда Локалних акционих планова (ЛАП) за инклузију Рома и Ромкиња, као и Оперативних планова (ОП) за Мобилне тимове за инклузију Рома у свим наведеним локалним самоуправама, при чему се посебно водило рачуна о стварним потребама ромске заједнице у одређеној општини и/или граду при дефинисању мера и активности из области образовања, становања, запошљавања, здравља, социјалне политике, очувања културе и традиције Рома, као и заштите људских и мањинских права и успостављања антидискриминационих механизма. Приручник/Водич за припрему, буџетирање и праћење ЛАП-ова је завршен и биће представљен на 7. састанку Мреже за
--	--	--	--	--	--	--

						ромска питања која ће се одржати у октобру 2019. године. Јавни позив за одабир 10 нових ЈЛС којима ће бити пружена подршка у изради/унапређењу локалних акционих планова за инклузију Рома био је отворен од 24. јуна до 8. јула 2019. године и следеће ЈЛС су одабране за подршку у овом процесу: Власотинце, Пожаревац, Коцељева, Ниш, Алексинац, Бор, Бела Паланка, Сомбор, Бачка Паланка и Озаци. Дана 11. марта 2019. године, донирано је 30 аутомобила и 30 лаптоп рачунара локалним самоуправама у циљу подизања капацитета Мобилних тимова за инклузију Рома. Донацију је примило 10 градова и општина изабраних за подршку у оквиру Програма ИПА 2016, као и додатних 20 градова и општина у којима су Мобилни тимови основани кроз ИПА 2013 Пројекат. Одржано је укупно 18 регионалних обука - 7 обука о људским правима и антидискриминацији, 7 обука за припрему и управљање пројектима према ЕУ процедурама, 1 тренинг за тренере за чланове Мобилних тимова који су формиран у оквиру ИПА 2012 и 3 П2П обуке (размена искуства) које је укупно похађало 414 учесника и учесница из локалних самоуправа и организација цивилног друштва. У оквиру компоненте 2 ИПА 2016 Програма, потписивањем уговора 3. септембра 2019. године, почело је спровођење 36 пројеката (24 пројекта из Партије 1 - Иницијатива за активно запошљавање ромског становништва; 12 пројеката из Партије 2 - Борба против дискриминације и промовисање равноправности ромског становништва) у оквиру грант шеме програма „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“. Позив за подношење предлога пројеката објављен је 3.
--	--	--	--	--	--	---

						децембра 2018. године, а крајњи рок за доставу предлога пројекта био је 1. март 2019. године. Грант шема је објављена на 3 језика – енглеском, српском и ромском, а корисници су имали могућност да поднесу предлог пројекта на српском језику. Укупан износ који је додељен корисницима у оквиру ове грант шеме износи 2 милиона евра, а вредност грантова била је од 40 до 60 хиљада евра. Трајање пројекта је од 9 до 15 месеци, док су главни корисници локалне самоуправе (градови и општине у Србији) уз обавезно партнерство са цивилним сектором. У оквиру компоненте ЗИПА 2016 Програма, са 11 локалних самоуправа (Сомбор, Бач, Беоцин, Пећинци, Кучево, Врњачка Бања, Лесковац, Лебане, Сурдулица, Куршумлија и Бујановац) потписани су уговори о сарадњи у циљу израде урбанистичких планова за унапређење услова становања у ромским подстандардним насељима, који треба да буду израђени до краја октобра 2019. године. У периоду од 5. фебруара до 12. априла извршено је мапирање 23 ЈЛС по питању озакоњења објеката у ромским подстандардним насељима. Мапирани су: Лесковац, Пирот, Крагујевац, Вршац, Пожаревац, Звездара, Сурдулица, Младеновац, Сомбор, Параћин, Лебане, Алексинац, Владичин Хан, Пећинци, Бела Паланка, Дољевац, Лозница, Кучево, Озаци, Врњачка Бања, Апатин, Беоцин и Куршумлија. Одабране ЈЛС за техничку подршку у озакоњењу у ромским подстандардним насељима су Лесковац, Пирот, Крагујевац, Вршац, Пожаревац, Сурдулица, Младеновац, Сомбор, Параћин и Лебане. Почетком септембра 2019. године објављен је тендер за потребе пружања правне подршке у 10 ЈЛС у области озакоњења објеката у ромским подстандардним насељима.
49. Закон о становању и одржавању зграда усвојен је 2016. године и ступио је на снагу 1. јануара 2017.	Јун 2018.	МГСИ	2.7.1.1.	/	Тачка 1.6.	На основу Закона о становању и одржавању зграда, донето је неколико подзаконских аката који су у складу

године. Овај закон, између осталог, уређује поступак исељења и пресељења у складу са ратификованим међународним инструментима у области становања (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ће пружити помоћ у спровођењу нових решења у поступку исељења и пресељења по овом закону, кроз израду детаљних упутстава, приручника и других докумената (до краја другог квартала 2018. године), са посебним нагласком на процес консултација и пуно учешће заједнице која се премешта, као и пријемне заједнице, критеријуме за избор локације за пресељење, израду методологије за активности локалне самоуправе у овим процесима итд.						са Међународном конвенцијом о економским, социјалним и културним правима, у смислу одговарајућег стана и заштите од и приликом принудних исељења, и то: Правилник о обрасцу извештаја у вези са стамбеним потребама, условима становања и програмима стамбене подршке у јединици локалне самоуправе; Правилник о садржини и начину вођења евиденције поступака исељења и пресељења; Правилник о мерилима за утврђивање реда првенства за доделу стамбене подршке; Правилник о условима и нормативима за планирање и пројектовање стамбених зграда и станова у програмима стамбене подршке; Правилник о условима које треба да задовољи објекат за одговарајући смештај; Правилника о јединственој методологији обрачуна непрофитне закупнине. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Швајцарском агенцијом за развој и сарадњу, у оквиру пројекта „Подршка унапређењу процеса социјалног укључивања у Републици Србији“, израдило брошуру <i>Кратак водич кроз Закон о становању и одржавању зграда - Закон у сликама</i>, у којој су сликовно и наративно представљене најзначајније законске области и решења, укључујући и стамбену подршку, као и процедуру спровођења исељења и пресељења. Закон у сликама представља у пракси најпозитивнији пример приближавања једног законског прописа грађанима и циљним групама, због чега је ова брошура прикладна за разумевање законске материје за све грађане и грађанке. До сада је ова публикација одштампана у око 5000 примерака. Припремљена је студија „Озакоњење стамбених објеката у ромским подстандардним насељима у Србији - анализа стања и изазови“. У раду су приказани резултати теренског истраживања које је обављено у 23
---	--	--	--	--	--	--

						јединице локалне самоуправе у Србији у периоду од 5. фебуара до 12. априла 2019. године за потребе мапирања стања у области озакоњења објеката у ромским подстандардним насељима. Добијени резултати формулисани су на основу сазнања која су пружена од стране надлежних лица у локалним самоуправама која се баве темама озакоњења, урбанизма, друштвених делатности и инклузијом Рома.
50. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ће изградити нацрт Националне стамбене стратегије до краја првог квартала 2019. године и формирати Савет за стамбена питања за израду Стратегије и надгледање њене примене, са посебним нагласком на стамбене потребе ромске националне мањине . Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ће све информације, прописе и друга релевантна документа у вези са областима становања учинити јавно доступним на једној локацији, да пружи информације и подршку ЛСУ у спровођењу законских и стратешких докумената.	Март 2019.	МГСИ	2.1.1.1.	3.8.2.38. 3.8.2.41.	Тачка 1.6. Тачка 2. Тачка 5.	Израда Националне стамбене стратегије је у току, а рок за завршетак стратегије је померен за јун 2019. године. Формирана је радна група за израду стратегије, која је укључила и представнике УН тима за заштиту људских права. Урађена је детаљана анализа стања, која је посебно обухватила и анализу услова становања социјално најугроженијих и посебно Рома, а што ће бити основ за предлагање одговарајућих циљева и мера за решење проблема у постојећим друштвеним и економским условима. Сви прописи и документи из области становања су јавно доступни на сајту МГСИ: http://stanovanje.gov.rs/
51. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ће, у сарадњи са другим релевантним институцијама и организацијама, (кроз формирање Радне групе до краја трећег квартала 2018. године), припремити анализу у циљу формулисања типологије подстандардних ромских насеља и идентификовања оптималних опција за њихову одрживост са нагласком на економски, социјални и еколошки аспект.	Септембар 2018.	МГСИ	2.1.1.1.	3.8.2.41.	Тачка 1.6. Тачка 2.	У оквиру израде нацрта Националне стамбене стратегије урађене супроблемске анализе и анализе кључних актера, које ће убрзати реализацију овог закључка. Радна група није формирана услед недостатка средстава и могућности да се до типологије дође кроз реализацију ИПА пројеката.
52. Наставиће се подршка ЛСУ у усвајању и ажурирању Стратегије и АП у вези са укључивањем Рома и Ромкиња на локалном нивоу (кроз менторску подршку од стране стручњака и размену знања међу колегама између ЛСУ и као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Континуирано	Координационо тело	2.1.1.3.	3.8.2.43.	Тачка 5.	Програм ROMACTED се спроводи од стране Тима Савета Европе у сарадњи са Координационим телом за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији у 11 општина и то у: Крагујевцу, Оџацима, Нишу, Костолцу (Пожаревац), Прокупљу, Смедереву, Суботици, Врању,

						Врњачкој Бањи, Зајечару и Звездари (Београд). Циљеви програма су:Изградња политичке воље и одрживих политика кроз ангажовање локалних власти у унапређењу демократске јавне управе и подстицању локалних ромских заједница за јачање капацитета, како би Роми и Ромкиње допринели креирању у имплементацији, праћењу планова и пројеката који се односе на њих, као и оснаживање ромске заједнице.. Општине Звездара, Врњачка Бања и Озаци, као и Град Крагујевац и Зајечар најавили су издвајање у буџетском фондову од 600.000 динара за финансирање заједничких активности институционалних радних група и локалних акционих група. Власти Града Ниша издвојиле су за 2019. годину 5 милиона динара за потребе ЛАП-а за социјалну инклузију Рома. У првом делу 2019. године, Програм је подржао израду предлога пројеката, релевантних за ромску заједницу у Смедереву, Суботици, Звездари, Зајечару и Озацима. Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице (УНХЦР) Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији, и партнерске локалне управе спроводе пројекат "Локалне иницијативе за бољу социјалну укљученост младих Рома и Ромкиња". Циљ пројекта је запошљавање младих Рома и Ромкиња у локалним самоуправама и/или другим владиним или невладиним институцијама на локалном нивоу. Овим пројектом подржава се усавршавање вештина и запошљавање 30 младих Рома и Ромкиња у локалним институцијама у циљу формулисања, реализације и праћења политике укључивања Рома и Ромкиња на локалном нивоу. Спроведене су следеће активности: волонтерски рад у локалним институцијама; објављен је нови јавни позив за 15 нових волонтера у јануару месецу, организоване су обуке од марта до маја месеца
--	--	--	--	--	--	---

						за 15 нових волонтера; потписани уговори са 15 нових волонтера Уједињених Нација: од 1.маја 2019. године, почео волонтерски рад у локалним институцијама. У оквиру програма ИПА 2013 једна од компоненти обухвата израду техничке документације за пројекте усмерене ка решавању стамбених питања Рома и унапређење инфраструктурних услова у ромским насељима, али и подршку за израду акционих планова на нивоу ЈЛС. У оквиру ове компоненте подржана је израда 7 акционих планова, од којих ће три бити усмерено на расељавње (Бор, Ниш и Шабац), док се преостала четири односе на побољшање животних услова у ромским насељима (Алексинац, Зајечар, Лајковац и Пожаревац).
53.Комесаријат за избеглице и миграције наставиће и унапређивати своје активности за решавање стамбених потреба интерно расељених Рома и Ромкиња са Косова и Метохије, избеглица и повратника према Споразуму о реадмисији (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	КОнтинуира но	КИРС	2.6.1.3. 2.7.2.2. 5.1.2.4.	3.8.2.39.	Тачка 1.6.	Изграђени су механизми на централном и локалном нивоу за спровођење свих типова програма подршке интерно расељеним лицима у Републици Србији. До сада 157 општина/градова, има усвојене Локалне акционе планове и оформљене Савете за миграције, док је њих 108 је укључило и категорију повратника по реадмисији. Комесаријат за избеглице и миграције приликом планирања и реализације буџетских и донаторских средстава води рачуна да програма за унапређење животних услова интерно расељених лица, укључујући и Роме обухвати јединице локалне самоуправе (ЈЛС) на чијој територији живи велики број интерно расељених лица. Иако припадници ромске националности чине 10% популације интерно расељених лица, у решавању стамбених потреба заступљени су са око 30% укупних корисника. Комесаријат прати имплементацију додељених средстава и на основу тога води рачуна о даљим потребама корисника. Међутим, треба нагласити да не постоји обавеза да се интерно расељена лица

						изјасне по националности, односно да се изјасне да су Роми. Према последњој Анализи стања и потреба ИРЛ, која је урађена у мају 2018. године у сарадњи са УНХЦР-ом, у Србији тренутно борави 16.644 интерно расељених домаћинстава у потреби (домаћинства која немају решено стамбено питање и нису у могућности сами да га реше). Према овом истраживању, данас у Србији живи 10.188 интерно расељених Рома који су у потреби, односно 1.435 породица ИРЛ Рома. У четвртм кварталу 2018. године а према претходно објављеним јавним позивима за ЈЛС за доделу средстава намењених за побољшање услова становања интерно расељених лица, додељена су средства у 11 ЈЛС за куповину 21 сеоске куће са окућницом и у 9 ЈЛС за доделу 44 малих грантова. У 2019. години, Уредбом о утврђивању програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалних самоуправа, предвиђено је 270 милиона РСД за побољшање услова живота интерно расељених лица док су у расељеништву (за доделу помоћи за побољшање услова становања намењене за завршетак и адаптацију стамбеног објекта, за поправку или адаптацију сеоске куће са окућницом, за куповину сеоске куће са окућницом и за доделу помоћи при прибављању и изградњи монтажних кућа и другог стамбеног простора). Комесаријат је расписао Јавне позиве за јединице локалних самоуправа у току је потписивање уговора. У 2019. год. Опредељено је 20 милиона динара општинама (12 општина) за програме реинтеграције повратника по основу споразуму о реадмисији. Крајем маја биће расписани Јавни позиви за јединице локалне самоуправе.
--	--	--	--	--	--	--

						Пројекат ИПА 2014 „Обезбеђивање побољшања животних услова интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији у Србији и подршка одрживом повратку на Косово“ спроводе следеће НВО у сарадњи са КИРС: АСБ, ДРЦ, ХЕЛП, ИДЦ, БФПЕ, ЕДУКА, Град Нови Пазар. Пројектом ЛОТ 1 обухваћена је помоћ у виду стамбеног збрињавања (273 породице), доходних активности (182), израде бизнис планова и обуке за отпочињање самосталне делатности и подршка локалним самоуправама у изради и реализацији ЛАП-ова, а Комесаријат за избеглице и миграције је институција корисник. Вредност пројекта је 3.378.136 евра и обухваћена је 21 локална самоуправа. У непризнатим колективним центрима, којих на територији Републике Србије има око 30 у којима тренутно борави око 670 ИРЛ. У питању су самоиницијативно усељени објекти, а због нерешених имовинско-правних односа над поменутих објектима, Комесаријат није имао могућности да склопи потребне уговоре са власницима поменутих објеката и уврсти их у систем званичних колективних центара. Комесаријат је током извештајног периода наставио да проналази механизме за стварање услова за њихово даље затварање. Током 2019. године Комесаријат је издвојио средства из Буџета Републике Србије за решавање стамбеног проблема путем откупа сеоских домаћинстава са окућницом или доделом пакета грађевинског материјала у износу од 20.000.000 динара.
54. Влада Србије ће се фокусирати на специфичне потребе интерно расељених Рома и Ромкиња, посебно у сектору становања и запошљавања (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Континуирано	Координационо тело	2.6.1.3.	/	Тачка 1.а. Тачка 1.б.	Обука: „Институционални и стратешки оквир инклузије Рома у Републици Србији“ за представнике локалних самоуправа са територије АП Војводине, одржала се 16. и 17. марта 2018. године у Новом Саду. Координационо тело за праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године у сарадњи са Високим комесаријатом за избеглице Уједињених нација покренуло је циклус обука са

						представницима општина и градова у оквиру пројекта са општим циљем заједничког ангажовања на социјалном укључивању Рома и Ромкиња, а кроз јачање капацитета представника локалних самоуправа и ромске заједнице у процесу социјалног укључивања припадника ромске националне мањине и побољшања приступа правима интерно расељених лица у Србији.
55. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и РГЗ ће наставити своје активности на унапређењу географског информационог система (ГИС) за подстандардна ромска насеља кроз његово увезивање са ГЕО порталом и редовно ажурирање података (континуирано до краја 2019. године у циљу унапређења приступачности за унос података и правовремености доступних података и као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Децембар 2019.	МГСИ	2.2.2.2.	/	Тачка 1.6. Тачка 2.	Помоћ у ажурирању ГИС-а предвиђена је пројектом ИПА 2014 „Техничка помоћ за побољшање социо-економских услова живота ромске популације“ чија је реализација започела 4. марта 2019. године. Пројекат ће трајати 24 месеца, а спроводи га конзорцијум на чијем челу је KPMG.
<u>Слобода кретања</u> 56. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, Влада Републике Србије ће наставити своје напоре да се супротстави случајевима злоупотребе безвизног режима у ЕУ и државама придруженим Шенгену и да реши појаву неоснованих захтева за азил њених држављана у државама чланицама ЕУ и државама придруженим Шенгену. Настављају се активности усмерене на подизање свести ромске популације о ризицима злоупотребе безвизног режима.	Континуирано	МСП МУП	/	/	/	Управа за управне послове је надлежни орган за спровођење Споразума о реадмисији који су један од механизма за спречавање ирегуларних (незаконитих) миграција.
57. Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, ромске организације цивилног друштва биће позване и подржане од стране донатора да појачају своје кампање у циљу информисања ромске популације о поступку реадмисије и ризицима злоупотребе безвизног режима (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).	Континуирано	КИРС	2.6.1.3.	/	/	Комесаријат за избеглице и миграције редовно подстиче организације цивилног друштва, а нарочито програме ромских организација усмерене ка реинтеграцији повратника по основу споразума о реадмисији и спровођењу кампања усмерених на информисање Рома и Ромкиња о поступку реадмисије и ризицима злоупотребе безвизног режима и укључивање повратника на тржиште рада кроз пружање подршке у процесу samozapošljavanja. На Јавном позиву из септембра 2018. године средства су одобрена за укупно

						15 програма организација цивилног друштва од значаја за популацију избеглица, интерно расељених лица, тражилаца азила и повратника по основу Споразума о реадмисији. У четвтом кварталу 2018. године одобрено и додељено је укупно 2,5 милиона РСД за 13 програма која садрже активности у вези са информативним кампањама подизања свести избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији у циљу њихове друштвене интеграције и доступних механизма за остваривање права.
58.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, осигураће се континуирана сарадња са Европском унијом у размени информација са циљем спречавања злоупотребе безвизног режима и обавештења о броју лица која улазе и излазе из ЕУ и која ће бити додатно побољшана. Сарадња ће се интензивирати и преко Одбора за праћење безвизног режима са ЕУ. Трендови у погледу броја тражилаца азила, као и броја повратника према Споразуму о реадмисији са државама чланицама ЕУ, стално ће надгледати надлежни органи, укључујући и развој миграционих профила и ажурирање статистичких података.	Континуирано	МСП МУП КЈМП	/	/	/	МУП остварује свакодневни контакт са представницима иностраних надлежних органа за спровођење Споразума о реадмисији и представницима Амбасада-официрима за везу, анализира извештаје са статистичким подацима о броју поднетих захтева за азил у земљама Западне Европе који су достављени од иностраних имиграционих служби посредством амбасада и дипломатско конзуларних представништва Р Србије. Према подацима којима располаже Канцеларија за људска и мањинска права у односу на број повратника који долазе преко аеродрома „Никола Тесла“-Граничног прелаза „Београд“ евидентна је тенденција значајног смањења броја лица враћених по реадмисији у Републику Србију у 2017.и 2018. години у г.односу на 2016.г. (за око 50одсто). У 2017.г. је враћено на овај начин 3. 684 лица, док је у првих девет месеци 2018. године враћено је 1.645 лица. У периоду од новембра 2018 до маја 2019. године на овај начин враћено је 523 повратника по основу Споразума о реадмисији, од којих су 389 ромске националности. Највећи број повратника враћа у Београд, затим следе: Врање Лесковац ,Бујановац, Шабац, Нови Сад, Зрењанин, Пирот, Нови Пазар, Бор. По анализи упитника које попуњавају повратници на аеродрому евидентно је да у националној структури преовладавају Роми/киње чије учешће у структури

						повратника чини 85% а у неким периодима и близу 90% враћених. У оквиру јавног конкурса за програме удружења ради унапређења положаја Рома у РС КЈММП је у мају 2019. године подржала програм Друштва Рома из Прокупља, чије активности су усмерене на подстицање за запошљавање Рома посебно повратника по рeadмисији. Као и реализацију кампања у циљу спречавања злоупотребе безвизног режима
59.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, расположиви ресурси надлежних органа на националном и локалном нивоу ће и даље бити усмерени ка обезбеђивању одрживе интеграције свих повратника и њихових породица, кроз олакшан приступ свим службама у оквиру образовања, здравствене неге и социјалне заштите (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.). Комесаријат за избеглице и миграције изградиће капацитете локалних савета за управљање миграцијама укључивањем припадника ромске националне мањине у њихов рад, посебно у неразвијеним општинама. Истовремено, расположиви претприступни фондови ЕУ и остали донаторски фондови, као и расположива буџетска средства, биће искоришћени за промоцију економског оснаживања и становање најугроженијих повратника.	Континуира но	КИРС	5.1.2.4.	/	/	Светска банка реализује пројекат „Подршка ефективної реинтеграції (Рома) повратника на Западни Балкан“, који финансира Европска Унија, у оквиру којег се у Републици Србији реализује Пилот пројекат који обухвата две компоненте. Комесаријат је подржан у изради Стратегије за интеграцију повратника по основу Споразума о рeadмисији и пратећег Акционог плана. Предвиђено је да Нацрт стратегије и акционог плана буду завршени до краја маја 2019. године. Друга компонента је пилот пројекат који ће се спровести у једној општини у Србији на чијој територији живи значајан број повратника са циљем увезивања повратника у врсту социјалне кооперативе. Потписан је Меморандумима о сарадњи између Комесаријата и GIZ канцеларије у Београду и у току су следеће активности: повезивање Комесаријата са Немачком институцијом БАМФ, надлежном за послове миграција и азила путем студијских посета; израда Каталога свих расположених услуга за повратнике на нивоу Србије у електронској форми и у форми мобилне апликације; израда унапређене базе података евиденције повратника Комесаријата; израда студије профилисања повратника, ради планирања и спровођења адекватних мера подршке.
60.Као што је већ договорено у закључцима семинара 2015. године, повратници у складу са Споразумом о рeadмисији ће бити детаљно информисани о	Континуира но	КИРС	2.6.1.3.	/	/	Примарни прихват и информисање повратника по Споразуму о рeadмисији Комесаријат за избеглице и миграције спроводи у Канцеларији за рeadмисију на

могућностима за решавање њиховог статуса и других проблема по повратку. Такође ће се осигурати координисан приступ обезбеђивањем психо-социјалне и здравствене заштите, као и приступа смештају (као што је планирано Акционим планом за 2017-2018.).						аеродрому „Никола Тесла.” По пријему и евидентирању, повратницима се уручује Информатор (доступан на пет језика - српском, ромском, албанском, немачком и енглеском језику), који садржи обавештења о приступу основним правима, као и контакте локалних органа управе којима повратници могу да се обрате. Сви повратници се упућују на одговарајуће службе у локалним самоуправама ради даље помоћи (повереника за избеглице и миграције, центар за социјални рад у местима у које се враћају и др.). У канцеларији за реадмисију, од октобра 2017. године до октобра 2018.године евидентирано је укупно 1.554 повратника. Међу повратницима који суприхваћени у извештајном периоду 85% чине лица ромске националности. Повратницима којима је неопходна хитна подршка омогућава се ургентни смештај у центрима за интервентни прихват којима руководи Комесаријат за избеглице и миграције, превоз до места пребивалишта (преко центра за социјални рад), као и подршка приликом прибављања личних докумената. Прихват и интервентна подршка повратницима се пружа у центру у Белој Паланци.
--	--	--	--	--	--	--